

EU-KRISE OG MOTSTAND:

Har Jonas Gahr Støre blitt EU-skeptiker?

Side 4-5

VERVEKAMPANJE:

– Verv ei veninne til Nei til EU!

Side 12

RYKENDE FERSK INNØRING:

Velferdsstaten på kollisjonskurs med EU og EØS

Side 9 og nytt Vett-hefte

BRUK STEMMERETTEN:

„ Nei til EU ser på oss sjøl som nettopp forsvarere av demokratiet. I beste, fredelige forstand. Derfor vedkommer folkets og myndighetenes reaksjon på terroren også oss som organisasjon. Grunnsteinen i folkets motstand mot norsk EU-medlemskap har vært forsvar av folkestyret.

Leder Heming Olaussen **side 2**

Heming Olaussen
Leder i Nei til EU

» Noe skjer i Europa. Brussel vil ha mer integrasjon, folk vil ha mindre. Nasjonalstaten gjør comeback.

Utenriksminister Jonas Gahr Støre i artikkelen «Europa Blues», publisert på Nye meninger 30. juni.

Den vakreste rosen

Det flotteste synet jeg har sett etter attentatet 22.7. var det enorme rosehavet på Rådhusplassen i Oslo mandagen etter, 25.7. Jeg var der som en del av den vakre protesten mot den politiske volden fra en fascistisk morder. I hele landet ble det reagert på samme måte.

Rosen er et vakkert symbol. Den sender to budskap: Jeg er vakker. Se på meg, lukt meg. Føl kjærlighet og varme. Og sorg, om rosen er hvit. Men jeg har også tagger til å forsvare meg med, hvis du vil meg ille.

Statsminister Jens Stoltenberg sto fram som en virkelig nasjonal leder disse uvirkelige dagene i juli og august. Han forenet og samlet nasjonen med budskapet: Ikke hevn, men demokrati. Ikke vold og overvåking, men åpenhet og frihet. Mer åpenhet. Mer demokrati. Det var stort. Mange har gitt uttrykk for at den norske reaksjonen – fra Stoltenberg og norske myndigheter – og responsen fra det norske folk, var overveldende. Det var vakkert og et sant demokrati verdig.

Folket slo ring om demokratiet, i ei tid da ekstrem vold var satt inn mot vårt politiske sentrum i regjeringskvartalet, og mot våre potensielle framtidige ledere på Utøya.

Nei til EU ser på oss sjøl som nettopp forsvarene av demokratiet. I beste, fredelige forstand. Derfor vedkommer

folkets og myndighetenes reaksjon på terroren også oss som organisasjon. Grunnsteinen i folkets motstand mot norsk EU-medlemskap har vært forsvar av folkestyret. Ønsket om å styre vårt eget land, ikke overlate det til Brussel.

Hvis de spontane demokratiske aksjonene som åpenbarte seg i dagene etter volden faktisk fører til et nytt og økt samfunnsengasjement, vil det være det beste svaret som kan gis på det fanatikerens ønsket å oppnå. I skrivende stund (11.8.) er det absolutt lov å være optimistisk: Målinger viser økt valgdelaktelse 12. september og tilstrømming til partier og ungdomspartier. Flere gir uttrykk for at de kan tenke seg å drive med politikk og at det norske demokratiet er en umistelig verdi. Det er utrolig gledelig. Demokratiet er selve rosen i vårt samfunn.

Når dette leses, er det omtrent ei uke igjen til valget. Det vil være første seriøse prøve på om demokratiforsvaret vi så 25.7. og de andre uvirkelige julidagene har satt tydelige spor. Uansett tror jeg at respekten for politikk, for politiske ledere og ikke minst for ungdomspolitikere har fått et løft, blant annet gjennom hvordan AUF-leder Eskil Pedersen og andre av de overlevende fra Utøya

framsto med en utrolig klokskap i dagene etter dramaet.

Nå viser meningsmålingene at mer enn 7 av 10 sier nei til norsk EU-medlemskap. Under 20 % sier ja. Folkestyret har satt seg fast i ryggmargen til det norske folk. Det er svært tilfredsstillende. Men det gir oss samtidig to utfordringer:

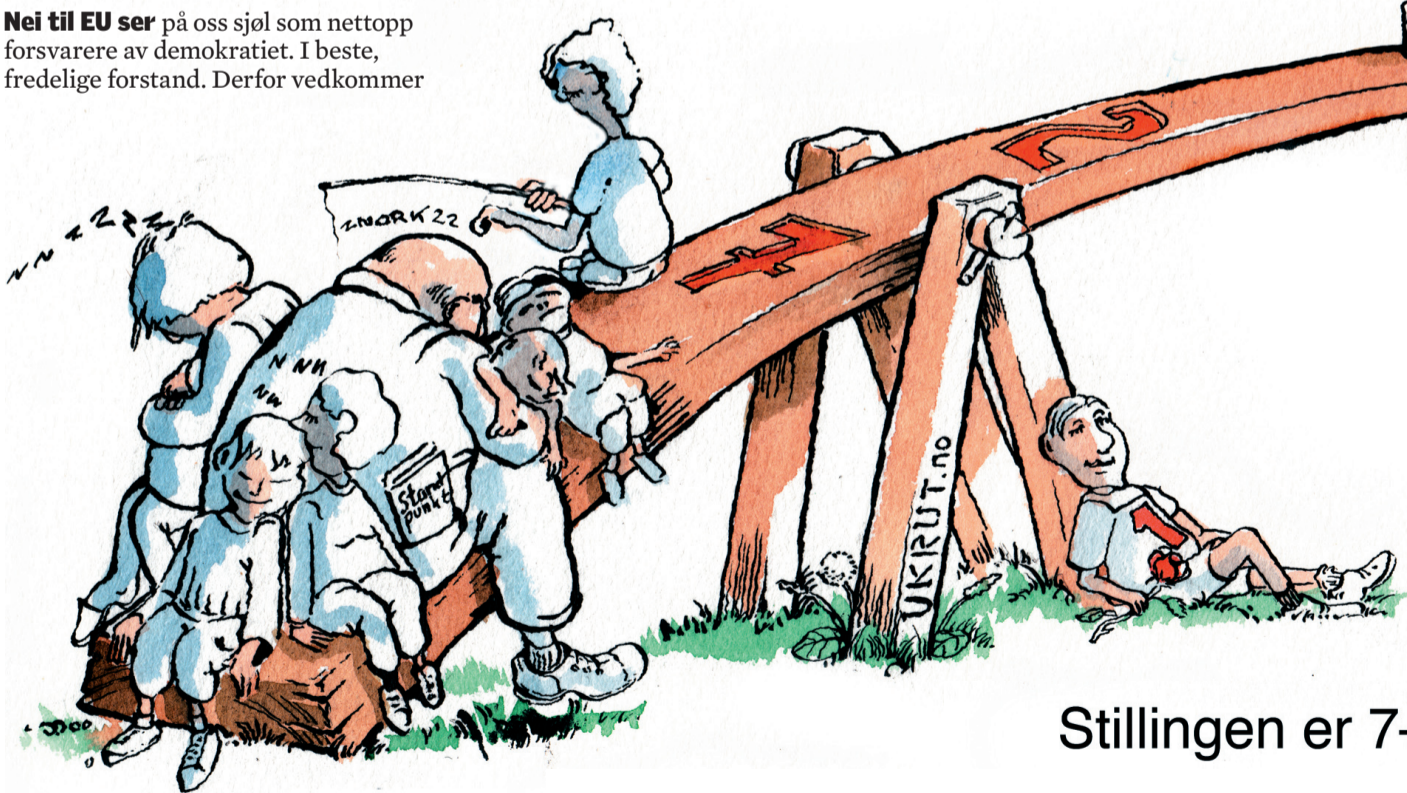
1. Folk kan komme til å tro at kampen er vunnet, at det ikke er så farlig med en aktiv EU-motstand og et sterkt Nei til EU lenger. Det vil være den beste gaven norsk ja-side kan få! Det er behov for skarpe analyser av EU og EUs utvikling. Det er behov for gode debattanter i offentligheten. Det er behov for fortsatt folkeopplysning om EU. Ikke minst nå som Europaunionen står oppe i både en euro-krise og en demokratisk, sosial og politisk krise. I politikk kan ting snu veldig raskt – noe vi nettopp ble minnet på med 22.7. Ikke ta noen ting for gitt! Verv flere medlemmer til Nei til EU. Styrk demokratiet!

2. Med selve EU-kampen på sporene åpner rommet seg for EØS-debatt. Den

kommer for fullt. Da trengs et oppegående Nei til EU som sammen med gode allierte kan drive den debatten på rette premisser, og med hensyn til enheten i nei-bevegelsen. Igjen et sjølstendig argument for å styrke Nei til EU, både som folkebevegelse og som kunnskapsbank. For å si det litt uhøytidelig: I hvilken annen bank får du et levende demokrati som avkastning på et innskudd på 150 kroner første året – annet enn i kunnskapsbanken Nei til EU?

Mitt håp når det nå er rundt ei uke igjen til valget, er at flest mulig bruker stemmeretten. Vi får neppe en valgdeltakelse på rundt 90 prosent, som i folkeavstemmingene om EU, men at nedgangen fra foregående valg stopper opp og vi i stedet kan oppleve en markert økning vil være en seier for nettopp demokratiet.

Godt valg!

Stillingen er 7–2–1 (ikke sovne!)

Standpunkt TIPS OSS! Standpunkt-redaksjonen blir alltid glad for tips fra leserne. E-post: standpunkt@neitileu.no | SMS: Send NTEU tips [ditt tips] til 2030

Ansvarlig redaktør: Heming Olaussen
Redaktør: Sindre Humberset
Layout: Eivind Formoe
Redaksjon: Torunn Kanutte Husvik, Hege Lothe, Marianne Granheim Trøyflat og Dag Seierstad.

Korrektur: Trond Yngve Larsen og Kjell Arnestad.
Opplag: 34 000
Post- og besøksadresse: Storgata 32, 0184 Oslo
Kontakt oss: standpunkt@neitileu.no

Telefon: 22 17 90 20
Redaksjonen avsluttet: 17.8.2011
Medlemskap i Nei til EU koster 290,- kroner pr. år, og kan betales inn til kontonummer 7874 05 01517.

Trykkansvarlig: Datatrykk

Annonser og istikk: Ta kontakt for pris og informasjon. Budskapet i annonser og istikk står for annonsørens regning og trenger ikke være sammenfallende med Nei til EUs syn.

» Norge [har] et mål for utslippsreduksjon som er forenlig med å holde den globale oppvarmingen innenfor to grader

OECD-rapporten sier at de norske målene for kutt i klimagassutslipp er i særklasse og er mer ambisiøse enn EUs.

FOTO: MARTHA DE JONG-LANTINK

Om å påvirke EU utafra

OECD la 19. mai fram en 200 siders gjennomgang av miljøutviklingen og miljøpolitikken i Norge («Environmental performance Reviews, Norway 2011»). Hovedbudskapet er at Norge har spilt en pionerrolle i utviklingen av internasjonal miljøpolitikk og vært en spydspiss på mange områder av miljøpolitikken.

Det er sterkt i strid med det bildet som den norske ja-sida stadig står fram med. Den hevder at Norge henger etter EU i miljøpolitikken og at de fleste forbedringene av norsk miljøpolitikk kommer fra Brussel.

OECD-rapporten gjør et særlig poeng av at Norge påvirker EUs miljøpolitikk uten å være medlem av EU. Rapporten beskriver Norge som en leder i utviklingen av EUs miljøpolitikk på områder som krav til kjemikalier og maritim politikk.

Norge påvirker EU også gjennom det nordiske samarbeidet, spesielt i forhold til forurensning og klimautfordringer i nordområdene. Sammen med andre nordiske land har Norge vært viktig for å få til en global konvensjon mot kvikksølvforurensning og mer ambisiøse globale mål for persistente organiske miljøgifter (POPs).

OECD-rapporten trekker også fram Norges rolle som internasjonal spydspiss blant annet i arbeidet for et globalt

bindende kvikksølvregime, i arbeidet med rettigheter for u-land knyttet til bruk og patentering av genressurser og i de internasjonale klimaforhandlingene.

Rapporten sier at de norske målene for kutt i klimagassutslipp er i særklasse og er mer ambisiøse enn EUs. «Norge anses som ett av bare to utviklede land (det andre er Japan) med et mål for utslippsreduksjon som er forenlig med å holde den globale oppvarmingen innenfor to grader av før-industrielle nivåer.»

Men tilslutningen til EUs kvotehandelssystem begrenser den nasjonale handlefriheten i klimapolitikken. OECD-rapporten sier det slik: «Norge står overfor en stor utfordring i å nå sine ambisiøse mål for klimakutt innenlands innenfor rammen av EUs kvotesystem som skal dekke 50 % av Norges utslipp etter 2012.» Den kvoteprisen som forventes fram til 2020, vil ikke være høy nok til at den stimulerer til store nok kutt fra norske bedrifter.

Norge er ifølge OECD-rapporten best i Europa på gjenvinning og ombruk. I 2009 gikk Norge blant annet mye lenger enn det EUs deponidirektiv tilsier, ved å innføre et forbud mot å deponere nedbrytbart avfall. I tillegg til Norge er det bare Tyskland som har innført et slikt forbud.

OECD-rapporten framhever at Norge går foran EU med krav til innsamling

og resirkulering av elektrisk avfall og elektroniske produkter, såkalt EE-avfall. Norge er det første landet i Europa som tilbyr gratis innlevering av slikt avfall. I motsetning til EU stilles det ikke krav om at den som leverer avfall, må kjøpe en tilsvarende mengde nye produkter. Ordningen omfatter også langt flere produkter enn EUs ordning. Norge samler inn åtte ganger så mye EE-avfall som det EU-direktivet krever. Dette er særlig viktig da dette avfallet utgjør en stadig større del av problemavfallet.

Rapporten fastslår at den norske naturmangfoldloven går utover EUs habitat-direktiv. Dette direktivet er ikke «EØS-relevant» fordi det ikke har noe med det indre markedet å gjøre. Mange på ja-sida har likevel argumentert sterkt for at Norge likevel burde ta direktivet inn i norsk lovgivning fordi det angivelig skulle være bedre enn vår egen naturmangfoldlov. Det har nå OECD-rapporten grundig tilbakevist.

Det en i tillegg overser, er at vi i samme øyeblikk som vi tar habitatdirektivet inn i norsk lovgivning, underkaster oss en EU-domstol som i de fleste saker setter fri flyt-direktivene over all annen EU-lovgivning.

Vi får fra tid til annen gladmeldinger fra norske EU-tilhengere om at nå må Norge stramme inn en ny miljøregel fordi EU krever det. Det en aldri

forteller, er at i alle miljøsaker der EU totalharmoniserer regelverket sitt, der forbyr EØS-avtalen Norge å heve norske standarder på eget initiativ.

Regelverket totalharmoniseres hver gang EU vedtar et miljø-, helse- eller sikkerhetskrav til et produkt som kan selges på et marked. Argumentet for at det må være slik, er at dette produktet ellers ikke ville være sikret fri flyt på EU- og EØS-markedet. Miljøstandarder for produkter kan altså i EØS-landet Norge ikke forbedres på annen måte enn ved at EU bedrer sin lovgivning.

Andre slags miljøkrav, som krav til luftkvalitet, drikkevann og så videre, vedtas som minstekrav. Ethvert land kan stille strengere krav enn dem EU har stilt. Slike krav hindrer ingen vareflyt. Der har Norge full handlefrihet.

Dag Seierstad

Varamedlem til styret i Nei til EU

Jonas Gahr Støre: «Euroskeptiske holdninger er ikke lenger bare britiske. Spør bare i Paris, Berlin, Haag, Helsingfors og bortetter», heiter det i eit innlegg frå utanriksministeren.

FOTO: STIAN NICOLAJSEN

KRISE I EU FØRER TIL NYTENKING:

Ein EU-skeptisk Støre

«Brussel vil ha mer integrasjon, folk vil ha mindre. Nasjonalstaten gjør comeback», skriv utanriksminister Jonas Gahr Støre og tek til orde for eit regionalisert EU med basis i demokratiet i nasjonalstatane.

Den økonomiske krisa i EU vert stadig djupare. Ein konsekvens av det er at også den norske ja-sida uttrykker ny skepsis til viktige sider av unionsprosjektet. Utanriksminister Jonas Gahr Støre er ein av dei som no ser ut til å ha endra syn på framtida til Den europeiske unionen. «Noe skjer i Europa. Brussel vil ha mer integrasjon, folk vil ha mindre. Nasjonalstaten gjør comeback», skriv Støre i eit innlegg kalla «Europa Blues», publisert på Nye meninger 30. juni.

Euro-krisa ein vekkjar

Det er EUs manglande evne til å handtere den økonomiske krisa som er bakgrunnen for den veksende skepsisen. Langt inn på ja-sida spreier oppfattinga seg

om at Den økonomiske og monetære unionen (euroen) heilt frå starten var grunnleggjande ute av stand til å fungere.

«De fleste er enige om at EU ikke har utstyrt seg med de institusjonene som er nødvendig for å håndtere en felles valuta», heiter det i innlegget til Støre.

«Dette er EUs dilemma: Fagfolk sier med tyngde at en felles valuta krever langt sterkere felles myndigheter med et effektivt europeisk finansdepartement og noe i nærheten av en felles finanspolitikk. Samtidig har folkeviljen til et slikt skritt knapt vært mindre.»

Veksande motstand

Berre for få år sidan ville det vere utenkjeleg at sentrale EU-

tilhengarar i det heile ville vedgå at EU-skepsis var noko anna enn eit marginalt fenomen. No er tonen ein annan mellom andre frå Jonas Gahr Støre.

«Euroskeptiske holdninger er ikke lenger bare britiske. Spør bare i Paris, Berlin, Haag, Helsingfors og bortetter», skriv Støre.

«Folk lever ikke sine liv i den europeiske integrasjonens sfærer. I land etter land får politikere og velgere erfare at om toppmøtene skjer i Brussel, så kommer de dramatiske konsekvensene av finanskrisa og innstramninger på hjemmebane.»

Framleis for EU

Jonas Gahr Støre støttar absolutt framleis EU-prosjektet, men

tek til orde for ei anna utvikling for unionen enn den stadige tettare integrasjonen, utan folkeleg støtte.

«EU er et historisk prosjekt som Europa fortsatt sårt trenger. Å reversere europeisk integrasjon vil være negativt for alle. Men nå opplever vi at nasjonalstatens tyngde som aktør og symbol styrkes i Europa. En årsak er at det er her folk lever sine liv og kan holde lederne ansvarlig. Det er ikke negativt. Det handler om en grunnleggende demokratisk forankring, en påminnelse om et forhold EU-institusjonene ikke har tatt på stort nok alvor.»

EU kan lære av Norden

Jonas Gahr Støre meiner det nordiske samarbeidet bør vere EUs framtidsmodell. I eit intervju i Dagens Næringsliv 4. juli viser Støre til eit EU med svakt demokratisk fundament og ein vaklande økonomi.

– Innen EUs rammer kan det vokse frem regionalt samarbeid på tvers av grensene. Det vil lettere kunne godtas og forankres

lokalt, det berører folks hverdag, seier Støre.

– I Norden har dette skjedd siden 1950-tallet. Vi har fått felles arbeidsmarked, trygdeordninger og passamarbeid. Men innen valutamarbeid og sikkerhetspolitikk var det ikke mulig. Vi ble for små. Her var EU og Nato rammen. I det regionale samarbeidet er Norden et mikrokosmos for hva som er mulig, sier han.

Støre sin idé om eit regionalisert og meir variert EU, forankra i demokratiet i nasjonalstatane, står i skarp kontrast til den føderale løysinga, der euroen skal bergast gjennom at EU får større del av inntektene og større kontroll over den økonomiske politikken til medlemslanda. Støre er her på line med store delar av EU-skeptikarane i EU-landa, og eit slikt regionalisert EU vil definitivt vere enklare å selje til det norske folket enn eit føderalt EU. Men hittil er det få teikn til at EU vil gå i denne retninga.

Av Sindre Humberstet
sindre.humberstet@neitileu.no

Folk lever ikke sine liv i den europeiske integrasjonens sfærer. I land etter land får politikere og velgere erfare at om toppmøtene skjer i Brussel, så kommer de dramatiske konsekvensene av finanskrisa og innstramninger på hjemmebanen

Utenriksminister Jonas Gahr Støre

EUS ØKONOMIKOMMISSÆR OLLI REHN:

Ber EU-toppane halde kjeft

Olli Rehn under pressekonferansen 5. august, der han freista å roe marknadene. Redningspakken, som EU vedtok 21. juli, vart først godt mottaken, men sleivete kommentarar frå EU-toppane undergrov raskt tilliten.

FOTO: EU-KOMMISSJONEN

EU-kommissær Olli Rehn skuldar forverringa av euro-krisa på laust prat, frykt og grådighet.

Olli Rehn måtte avbryte sommarferien for å roe marknadene, som frykta at Italia og Spania kom til å gå konkurs. Rehn meinte at begge landa har solid økonomi, og grunnen til at marknadene ikkje har tillit til eurosonen, er at EU ikkje har evna å formidle kor effektive dei nye redningspakkane kjem til å verte.

– Vi må alle sikre gode rutinar i kommunikasjonen vår og tilstrekkeleg verbal disiplin, slik at vår felles budskap vert oppfatta og forstått på den måten vi ønskjer at den skal verte forstått, seier Rehn ifølgje EUObserver.com 5. august.

– Om ein ser på dei såkalla marknadskreftene så er dei ute etter å tene pengar, og det er drive av frykt og grådighet, seier Rehn.

Sleivete kommentarar

EU-toppane skuldar på kvarandre og freistar å fordele ansvaret for at redningspakkane ikkje ser ut til å fungere. Marknadene reagerer med panikk på urovekkande uttalar frå toppfolka i EU.

Olli Rehn ville ikkje kommentere kva slags tabbar han viste til, men EUObserver.com

kjem med fleire døme på slike sleivspark: Eit brev frå kommisjonspresident José Manuel Barroso i august der det stod at «alle delar» av redningspakken frå juli framleis kunne verte endra, bidrog til eit massivt fall i aksjemarknadene. Ein kommentar frå EUs rådspresident Herman Van Rompuy, der han sa han var «forbløffa» over oppgangen i rentene på dei italienske og spanske statslåna, vart tolka som at han rett og slett ikkje ante at det ville hende.

Redningspakken ikkje nok

21. juli vedtok stats- og regjeringssjefane ein ny redningspakke for å hindre at høge renter på statsgjeld skal knekke Spania og Italia, i tillegg til Hellas, Portugal og Irland, som allereie er hardt råka.

Det europeiske stabilitetsfondet EFSF får no lov til å kjøpe statsobligasjonar i land som er truga av krisa. Stabilitetsfondet er på 440 milliardar euro, men

det vil neppe vere tilstrekkeleg for å berge Italia, dersom dei også må be om hjelp frå EU. Statsgjelda til Italia var på 1 843 milliardar euro ved utgangen av 2010, noko som tilsvarar 119 prosent av bruttonasjonalproduktet (BNP) same året. Berre Hellas hadde større gjeld i høve til BNP enn Italia.

– På et eller annet tidspunkt må EU-lederne se realitetene i øynene: Produktiviteten i PIIGS-landene (Portugal, Italia, Irland, Hellas og Spania. Red.merk.), ikkje minst i Italia, må opp for at de skal kunne leve med dagens gjeldsnivå. Det greier de ikke innenfor eurosamarbeidet, seier sjeføkonom Petter Eilif de Lange i Sparebanken 1 SMN til E24.no 4. august.

– EU vil etter hvert komme til et punkt hvor man ikke er i stand til å finansiere stadig større utlån, seier han.

Av Sindre Humberset

sindre.humberset@neitileu.no

FAKTA

Euro-krisa

■ Før innføringa av Den økonomiske og monetære unionen i 1999 åtvara ekspertar om at EU ikkje hadde tilstrekkelege budsjett til å utjamne skilnader mellom landa, økonomiane var for ulike og arbeidskrafta var for lite mobil.

■ EUs konvergenskrav, som

skulle kontrollere økonomien til medlemslanda, vart brotne frå starten, utan at landa vart straffa for det.

■ EUs krisepakkar er lånefinanserte, noko som i neste omgang tvingar fram store kutt i offentlege budsjett.

➔ KORT & GODT

Reservasjonsretten er reell

■ **Finn Arnesen** er jurist og professor ved Senter for europarett, Universitetet i Oslo. Han arbeider særlig med EU- og EØS-rett.

– Etter mitt syn er reservasjonsretten reell. De EØS-relaterte mottiltak en reservasjon kan møtes med, er uttømmende regulert i EØS-avtalen, og de er ikke særlig dramatiske. Vi kan selvfølgelig ikke utelukke reaksjoner på andre områder der Norge har eller ønsker å ha samarbeid med EU, men EØS-avtalen som sådan vil nok ikke trues av at reservasjonsretten benyttes nå og da, sier Arnesen til BT 4. juli.

Han mener det er vanskelig å si hva utfallet blir av at

reservasjonsretten blir brukt mot postdirektivet.

– Det kan se ut som om Norge går inn i forhandlingene uten svært mye å forhandle på. Et nærliggende utfall er da at den berørte del av vedlegget settes midlertidig ut av kraft.

Arnesen mener at EØS-avtalen, slik den fungerer i praksis, er i pakt med Grunnloven, og at Norge fortsatt er et selvstendig land.

– Har Norge større selvstendighet nå enn ved fullt EU-medlemskap?

– Ja.

Drar Hurtigruten inn for ESA

■ **EFTAs** overvåkingsorgan, ESA, har konkludert med at en ekstrabevilgning fra staten på 181 millioner kroner til Hurtigruten i 2008 var i strid med EØS-avtalen.

– Hvis vi ikke hadde fått denne tilleggsavtalen med staten, hadde det ikke vært noe Hurtigruten i dag, sier konsernsjef Olav Fjell til NTB.

– Vi kjenner ikke ESA sin vurdering av hva de mener er ulovlig statsstøtte eller krav

om tilbakebetaling. Dette må vi se på og så vurdere om det er grunnlag for å klage avgjørelsen inn for EFTA-domstolen, sier samferdselsminister Magnhild Meltveit Kleppa til nationen.no 29.6.

ESA forbyr krav til arbeidsvilkår

EFTAs overvåkingsorgan ESA mener, ifølge ABC Nyheter 30. juni, at norske myndigheter ikke har lov til å stille krav til lønns- og arbeidsvilkår til firmaer som leverer til det offentlige. Regjeringen retter seg etter en konvensjon i FNs arbeidslivsorganisasjon ILO, som innebærer at offentlige kontrakter nettopp skal inneholde krav til lønns- og arbeidsvilkår.

– Jeg vil ikke entydig si om vi skal gå til EFTA-domstolen [...]. Men det har ikke kommet noe nytt fra ESA. Det tilsier at vi mener det vi har ment for, og ser grunnlag for å få vurdert dette spørsmålet for domstolen, sier Bjurstrøm til ABC Nyheter.

VARME ORD & STIKK I SIDA

■ **Standpunkt vil dele ut Varme ord og Stikk i sida til disse verdige mottakarane:**

Varme ord

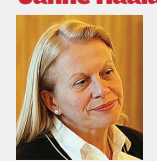
Jens Stoltenberg

For hans håndtering av den nasjonale krisa etter 22. juli. Statsmannskunst.

Stikk i sida

Janne Haaland Matlary

EU-tilhenger med hang til å se bort fra fakta og omgi seg med myter, ikke ulikt flere på norsk ja-side.

ROBERT NYBERG

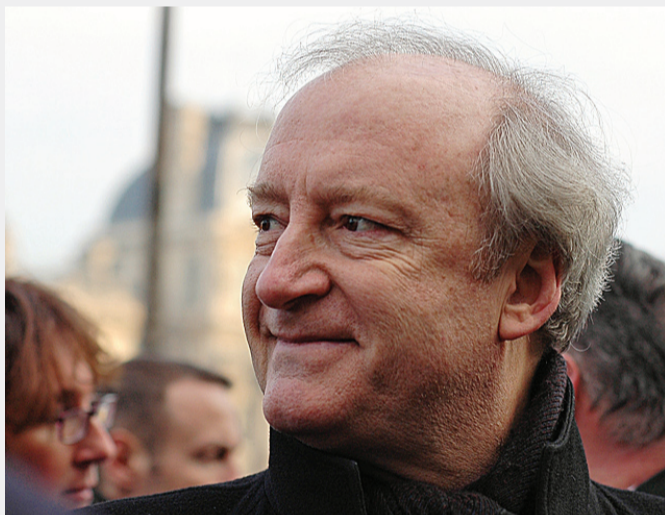
KORT & GODT

Idioten i den globale landsbyen

■ **Tidlegare fransk** utanriksminister Hubert Védrine legg ikkje fingrane mellom når den danske avisa Information intervjuar han 6. juli om krisa i EU. Han karakteriserer EU som «Idioten i den globale landsbyen» og meiner at problema med euroen langt fra er den største truselen mot EU. Det eigentlege problemet er skilsmisja mellom folket og den europeiske eliten, altså tilhengarane av eit føderalt Europa.

– Uansett kva som hender ønskjer europeistane å gå lenger med det europeiske samarbeidet. Dei samanliknar EU med USA. [...] Men dei kan ikkje samanliknast. I USA samla dei amerikane som i utgangspunktet var like, berre tilfeldig fordelt på ulike geografiske stadar. Ein kan ikkje samle slovakar, finnar, maltesarar og portugisarar på same måte, seier Védrine til Information.

– Der har vore mange idiotiske slagord som har fungert mot si hensikt, og Kommisjonen blandar seg i for mykje.

Hubert Védrine: – Uansett kva som hender, ønskjer europeistane å gå lenger med det europeiske samarbeidet. FOTO: MARIE-LAN NGUYEN

Der er for mange og for detaljerte direktiv. Det irriterer folk. Folket har inntrykk av at innflytningen deira har vorte teken frå dei, og at røysetetelen deira ikkje lenger er noko verd. Dei trur at dei røystar på folk som ikkje lenger har makt over noko som helst, og difor er dei rasande, slår han fast.

Védrine avviser at krisa har lagt dempar på europeistane.

– Nei, dei ser den greske krisa som beviset på at vi skal gå lenger. Om det regnar eller sola skin, så er det teikn på at vi skal gå lenger.

Av Sindre Humberst
sindre.humberst@neitileu.no

Matlary driver brunskvetting

■ **Janne Haaland Matlary**, professor i statsvitenskap, har i Aftenposten 9. august et innlegg der hun konstaterer at «nå som vi er kjent med høyrefanatikerne på norske blogger, ser vi at krig mot EU er ett hovedpunkt. Internasjonalisme og forpliktende samarbeid har alltid vært høyrefanatikerens angrepspunkt». Nei til

EU reagerer kraftig på denne sammenstillingen.

– Denne typen brunskvetting er ufin og uverdlig. Nei til EU vil advare mot å bruke den siste tidas fokus på høyreekstremisme som innfallspott til EU-debatt. Vi vil også minne om at den norske nei-sida er en bred allianse av internasjonalt orienterte organisa-

EU-medlemskap, sier Heming Olaussen, leder i Nei til EU.

sjoner og partier, noe som gjen-speiles i de 70 prosentene av det norske folk som er mot

MEININGSMÅLINGAR VISER OVER 70 PROSENT NEI:

Rekordhøgt neifleirtal

Trond Giske: – Selv ikke vi på nei-siden kunne vel tro det skulle gå så ille, seier næringsminister Trond Giske om euro-krisa. Han får støtte av sju av ti nordmenn, som seier blankt nei til EU-medlemskap.

FOTO: NHD INFO

Sju av ti seier nei til EU i meningsmålingane. Og Trond Giske meiner nei-sida har fått rett og vil skrinlegge EU-debatten.

Ei meningsmåling utført av Sentio for Nationen viser rekordhøgt neifleirtal. I målinga svarte 71,1 prosent at dei ikkje ønskjer EU-medlemskap og berre 18,7 prosent var for medlemskap. Dette er den beste målinga for neisida nokon gong, og er eit toppunkt for det stadig veksande nei-fleirtalet heilt sidan stemninga snudde i 2005, etter at Frankrike og Nederland hadde røysta nei til EU-grunnlova.

Fleire ja etter 22. juli

Målinga vart teken opp delvis før og etter terroråtaka 22. juli. Av dei som vart spurte før 22. juli svarte 73,4 prosent nei og 17,1 prosent ja. Av dei som vart spurte etter terroråtaka var det noko høgare ja-prosent. 68,8 prosent svarte nei og 20,1 svarte ja.

Valforskar Frank Aarebrot trur dette skuldast ein sympatoeffekt for statsminister Jens Stoltenberg.

– Selve regjeringen er EU-nøytral, men det er likevel slik at målingen kanskje viser en liten effekt på ja-siden, uten at EU-saken har noe som helst med angrepet å gjøre. Det kan tenkes at enkelte velgere som er opptatt av den nasjonale identiteten, eller nasjonal isolasjon, havner på vippen igjen. Folk som har et ekstremt høyremotiv for å si nei vil også kunne påvirkes, mens velgere som har et venstremotiv for kritikken sin blir upåvirket. Det kan også tenkes at ja-velgere

egentlig føler at de ikke har noen grunn til å skifte standpunkt, seier Aarebrot til Nationen 4. august.

Skrinlegg EU-debatten

Næringsminister Trond Giske meiner finanskrisa i EU viser at EU-debatten kan skrinleggast i Noreg. Han seier nei-folket så til dei grader har fått rett, når vi ser krisa som rir Europa. Røyndomen har vist at ikkje eingong nei-folket har vore pessimistiske nok.

– Det var nok av kritiske økonomer som mente det å konstruere en felles valuta uten en felles finanspolitikk var en oppskrift på ulykke, men selv ikke vi på nei-siden kunne vel tro det skulle gå så ille, seier Giske til VG 21. juli.

Giske trur også at EU-debatten bør leggast på is i Noreg.

– Ja. Jeg tror det er veldig lang tid før dette spørsmålet kommer opp igjen. Også fordi næringslivet er godt sikret i EØS-systemet. Vi er med der vi vil være med, også slipper vi de tingene som ikke er verdt det: euroen, fiskeripolitikken, landbrukspolitikken og felles utenrikspolitikk. Om det ikke er perfekt, er det den beste løsningen tilgjengelig, som vi bør kunne leve godt med, seier Giske til VG.

Av Sindre Humberst
sindre.humberst@neitileu.no

Medieblikk

Av Sindre Humberset

■ Som meldt i førre nummer av Standpunkt har **Europabevegelsen** vanskar for tida. Og det er

vi ikkje åleine om å oppdage: «Som en organisasjon med ambisjon om å endre norsk EU-politikk, må man kunne si at Europabevegelsen har hatt liten innflytelse på det norske ordskiftet de siste årene. Kanskje bør flere enn Nordby gå i seg selv og finne ut hva man gjør feil?», heiter det i leiarartikkelen «Au da, Europa» i **nyhendebrevet Mandag Morgen** 6. juni 2011.

«Dessverre har verken Frisvold eller Nordby lykket i særlig grad – i alle fall ikke hvis man ser på antall medlemmer. Hele 'bevegelsen' består av rundt 5 000 medlemmer. Motstanderne i Nei til EU har nærmere 30 000 medlemmer. [...] Da Paal Frisvold tiltrådte som Europabevegelsens leder, skrev vi følgende i denne spalte: 'Dersom Frisvolds bevegelse skal ha en mulighet til å innta førerretet i en ny, norsk Europadebatt som omfatter flere enn **menigheten i Oslo 3**, trenger de ikke bare en større og bedre organisasjon – de trenger en helt ny strategi.' I dag kan vi bare si 'Copy – paste'»

■ Sjeldan har så mange samla seg om eitt kulturfenomen som då NRK2 sende fem døgn frå **Hurtigruta**. Men der var nokre som ikkje likte programmet, og jaggu hadde det med EU å gjere. Medieblikk ville kommentere reaksjonane, men oppdaga raskt at det allereie var grundig gjort.

25. juni hadde Jo Stein Moen ein kommentar på bloggen sin, «Sett fra Sverresborg», der han gjorde seg tankar om dei negative reaksjonane til programmet. Moen siterer **Trond Blindheim**, rektor ved Markedshøgskolen, som «mente å se et grusomt paradoks i at dette ble vist på TV **mens EU er i problemer**, mange spør euroens sammenbrudd og 'hele dette enorme politiske prosjektet **kan gå under**'. Rektor Blindheim freste til Dagbladet at 'Samtidig trer vi lua godt nedover ørene og vender Europa ryggen. Det er Norge rundt i fem dager', der 'vi blir fanget i vår egen fortrefelighet.' Rektor Blindheim så en 'linje fra nasjonalromantikken som ble malt på 1800-tallet til i dag, det er propagandaaktig', og

handler om at 'vi har nok med oss selv.' Jøss, er det EU dette handler om? Om noen skulle være i tvil: 'Jeg har litt **småforakt for bygdenorge**', uttalte rektor Blindheim kjekt».

■ EU-president **Herman Van Rompuy** får kjefte for å vise dårleg dømekraft.

Han valde ein middag for EU-leiarane 23. juni, der tema var trusselen om gresk konkurs og nye innsparringstiltak, som høve til å dele ut ei glansa brosjyre for eit nytt hovudkvarter for EU-rådet. Hovudkvarteret skal fungere som lokale for EU-toppmøta og som kontor for Van Rompuy. Bygget skal koste 240 millionar euro, og berre brosjyra skal ha kosta 100 000 euro.

Den britiske statsministeren **David Cameron**, som ikkje let sjansen til å kritisere EU gå frå seg, kommenterte saka slik: «Når ein får sjå ei glansa brosjyre om eit digert nytt bygg til Det europeiske rådet, er det frykteleg frustrerande. Ein undrar om desse institusjonane faktisk forstår kva kvart einaste land og kvar einaste innbyggjar går gjennom når vi må kutte budsjetta», sa Cameron ifølgje EUObserver.com 24. juni.

■ EU-kommisjonen og britisk media kranglar om Universitetet i Northampton i Storbritannia må betale ein **halv million kroner i bot** for å ikkje heise EU-flagget.

Tabloid-avisa Express.co.uk, som elles har lansert eit 'kors-tog' for folkerøysting om EU-uttmelding, melde 8. juni at det britiske universitetet hadde fått ei bot på 63 200 euro, eller omlag 490 000 kroner, for ikkje å ha sett opp ein plakat med EU-flagget. Plakaten skulle synleggjere at unionen ga økonomisk støtte til eit prosjektet på universitetet. EU-kommisjonen nektar derimot for å ha bøtelagt universitetet. Ifølgje AFP 8. juli karakteriserer ein talsmann for EU-kommisjonen utspela i britisk media som **'galskap'**. Han vedgår likevel at prosjekt på under 500 000 euro som mottek EU-støtte må vise til støtta i ei brosjyre eller på nettet. Prosjekt på over 500 000 euro må synleggjere EU-støtta på plakatar. Talsmannen opplyser også at det er britiske styresmakter som straffar eventuelle brot på reglane.

■ **EU-flagget** skaper meir splid mellom unionen og det aller vrangaste av medlemslanda.

Ein rapport om «Den europeiske dimensjonen i sport» går inn for at medlemslanda sine **landslag skal ha EU-flagget** på draktene

sine. Dersom EU-parlamentet går inn for framlegget, vil det gå til Kommisjonen som vil starte lovgjevsprosessen, for eit kvalifisert fleirtal i EUs ministerråd eventuelt gjer endeleg vedtak. EUs kulturkommisær Androulla Vassiliou stør framlegget: «Kommisjonen er klar over potensialet som sport har for å skape ei kjensle av tilhørslse», seier ho ifølgje Telegraph.co.uk 7. juli, og viser til Ryder Cup der eit europeisk lag deltek under EU-flagget.

Dei EU-skeptiske britane tenner sjølvstakt ikkje på framlegget, men vert heller heite i toppen. «Sport har ein spesiell plass i Storbritannia og våre landslag er ein viktig del av vår identitet og vår arv. EU har ingen ting med å blande seg i merka på landslagsdraktene våre. Det er berre nok eit klart døme på EUs forfengelige prosjekt i arbeid», seier den konservative EU-parlamentarikaren Emma McClarkin. «EU kan ikkje påtvinge oss ein kunstig europeisk identitet ved å tvinge idrettsutøvarane våre til å gå med EU-flagget. Det er rett og slett idiotisk», seier ho.

■ Standpunkt 3-2011 melde at **Europabevegelsen** ikkje har vorte skremte av over seks år med neifeirtal.

«Det er **feil at ja-siden ikke vil ha en folkeavstemning**», sa Trygve G. Nordby, generalsekretær i Europabevegelsen, i mars. I løpet av våren må realitetane ha sige inn også hjå føderalistane, som heller forhold seg til eit idealbilette av EU enn til det vaklande havariet som resten av Europa må forhalde seg til.

«Vi tror heller ikke at EU-saken vil tjene på en medlemskapsdebatt nå», heiter det frå leiinga i Europabevegelsen ifølgje ABC Nyheter 15. juni. «Vi har en regjeringssituasjon med klausul som ikke åpner for EU-debatt. Da skal det veldig mye til å få til en debatt om medlemskap», seier Nordby, som er avtroppande som generalsekretær. «Legger du til det som nå har vært situasjonen ute i Europa i kjølvannet av finanskrisen og økonomisk krise, samtidig som Norge går så bra som det går, er det ikke klima for å ta opp Norges status i forhold til EU».

NETTIPS

Denne gangen gir vi innblikk i to offisielle norske EU-nettsider som vi bestemt mener er av relevans for våre lesere, samt en rykende fersk brosjyre om Norge og EU laget av Utenriksdepartementet. Norske myndigheter utvikler stadig sin informasjon om det som skjer i EU, og det bærer disse tipsene preg av.

Uka som var i EU

http://www.eu-norge.org/Aktuelt/uken_som_var/

Den norske EU-delegasjonen i Brussel har en nettside som hver uke forteller om det viktigste som har skjedd i EU-hovedstaden. I et løst og ledig, nærmest uhyøytidelig språk, presenteres det de selv kaller «skråblikk» fra EUs indre liv, og det er utvilsomt en veldig fin måte å skaffe seg innsikt og poenger til hjemlig debatt og leserbrev. Hver sak inneholder flere linker til omtalte saker som det er verdt å se nærmere på. Standpunkt mener man ved å følge med på denne nettsiden vil tilegne seg mye spennende bakgrunnsinformasjon om det som skjer i Brussel.

Nye rapporter fra EU

<http://www.eu-norge.org/Aktuelt/Rapporter/>

EU-systemet produserer et stort antall rapporter om en mengde fagområder. På en meget ryddig og leservennlig side har den norske EU-delegasjonen i Brussel lagt inn kort omtale av interessante rapporter etter hvert som de blir presentert i ulike

deler av EU-systemet. Ved å følge denne siden vil man således ha god kontroll over nytt fagstoff som kommer fra EU. I det denne beskrivelsen ble skrevet var følgende rapporter nylig omtalt: 1) Krav til miljøinformasjon i nasjonalregnskapene i EU, 2) EU og utdanning – fokus på bedre leseferdigheter og 3) Strengere krav til svovelutslipp fra skip. Det er i tillegg et stort antall andre rapporter på siden, som jevnlig oppdateres.

Regjeringens nye EU-brosjyre

http://www.regjeringen.no/upload/UD/Vedlegg/eu/norge_og_eu_2011.pdf

I midten av august presenterte regjeringen sin nye folder om Norges relasjoner til EU, i form av en relativt påkostet og fin brosjyre med tittelen «Norway and the EU – Partners for Europe». Den 28-siders brosjyren ligger ute i PDF-format på nettet, og er verdt en titt. Det kan synes som om målgruppen er politikere,

media og andre aktører i utlandet. Hovedformålet synes å være å dokumentere hvor nært Norge og EU står hverandre, og det er ingen overdrivelse å si at man vinkler ting i klart positiv retning. Heftet innledes med en forsikring om at «norsk kultur og norske verdier er kraftig forankret i europeiske tradisjoner». Brosjyren presenterer oppdaterte nøkkeltall av relevans for EU-debatten. Heftet er trykket opp i 10.000 eksemplarer og er også å bestille hos Utenriksdepartementet.

PÅ NETT MED NEI TIL EU

Demonstrerer mot kuttpakker. Tusenvis av grekere samlet seg på Syntagmaplassen i Athen hver eneste kveld i slutten av juni for å demonstrere mot regjeringen og EUs kuttpakker.

FOTO: IOANNIS POULOPOULOS

DEMONSTRERER MOT PRIVATISERING OG STORE KUTT I HELLAS:

(U)organisert opprør for et styrket demokrati

I media har vi sett bilder av et Athen dekket av tåregass. Av biler i brann og demonstranter som har gått løs på politisperringene. Men i bakgrunnen har en ny politisk bevegelse tatt form. De ønsker å bygge det greske demokratiet på nytt.

I slutten av juni demonstrerte titusenvis av grekere på Syntagmaplassen (Grunnlovsplassen) i Athen hver eneste dag. Ikke lenge før var det i Spania folk tok til gatene, hvor folk som kalte seg «de indignerte» protesterte mot kutt og usosiale tiltak. I begynnelsen av august eksploderte London i opprør, som snart spredte seg til flere byer. Flere har ment at årsaken til opprøyene også i Storbritannia skyldes år med kutt og rekordhøy arbeidsledighet.

Flere står i kø

Arne Klyve fra Bergensklubben sa til Stavanger Aftenblad 11. august 2011 at det er flere land som står i fare for liknende opprør, spesielt blant unge.

– Foruten Spania og Latvia som har den største ledigheten blant ungdom, vil jeg trekke fram Hellas, Italia, Frankrike og til dels Tyskland. Alle disse landene har store grupper

arbeidsledig ungdom som står uten framtidshåp, sier han til avisen.

Men hvem er det som tar til gatene og demonstrerer? Standpunkt har vært i kontakt med en av aktivistene fra Hellas, og han tegner et bilde av et sivilsamfunn som kjemper for å både bevare det demokratiet de har, og samtidig utvikle det til noe bedre.

Vi vil ikke betale

Kostas Katsaros er blant de få heldige som fortsatt har en jobb å gå til hver dag. Men etter å ha gått ned 40 prosent i lønn siden oktober 2010 vurderer også han å forlate landet, slik så mange andre unge grekere har gjort. I mellomtiden bruker han all ledig tid på Syntagmaplassen sammen med tusenvis av andre aktivister. Kostas presiserer overfor Standpunkt at han ikke kan være noen representant for den greske protestbevegelsen, siden bevegelsen ikke har noen slik

form for struktur.

Før folk begynte å innta torgene i Athen fant en rekke mindre og uavhengige protester sted. Disse protestene var i hovedsak ulydighetsaksjoner, hvor folk lot være å betale det de mente var urettferdige avgifter – i hovedsak bompenger og kollektivtransportbilletter – som hadde økt kraftig sammenliknet med de tjenestene som ble tilbudt. Denne «Vi vil ikke betale»-bevegelsen bredte seg raskt, og myndighetene svarte med å kriminalisere aksjonene.

– Disse handlingene presset folk til å sette i gang aksjoner over hele byen, i gater og på torg. Gradvis går det opp for flere og flere at vi blir solgt, og at våre barn vil vokse opp som slaver, sier han til Standpunkt.

– Disse menneskene må nå velge mellom å adlyde eller å reagere.

Diskuterer demokratiet

Og folk har reagert. Uten noen

felles planlegging begynte folk som ikke har vært med i noen form for politisk organisasjon tidligere, å snakke sammen. De skrev om det i bloggene sine og chattet om det på nett. Og de samlet seg i gater og på torg. Hovedslagordene som gikk igjen var «Direkte demokrati nå», «Vi skylder ikke noe, vi selger ikke og vi betaler ikke» og «Vi forsvinner ikke før de forsvinner».

– De viktigste protestene i starten var mot gjeldskrisen og den smalhanspolitikken som kommer til å følge krisen, men mer grunnleggende spørsmål ble også reist, forteller Katsaros.

Spørsmål som angår de viktigste prinsippene og prosedyrene for reelt og direkte demokrati.

Praktisk handling

Aksjonene på Syntagmaplassen og andre torg i Athen var delt, ifølge Kostas, som stod midt oppe i det. Det media har fokusert på, er de aksjonene hvor folk hver dag samlet seg for å rope protester til det greske parlamentet like ved, og hvor det oppstod flere voldelige sammenstøt.

Den politiske sammensetningen blant aksjonistene varierte fra venstre til høyre.

På en annen kant av plassen, usynliggjort av media, fant mer praktiske, politiske handlinger sted. Allerede de første dagene ble åpne arbeidsgrupper dannet, som media, teknisk støtte, medisinsk støtte og flere andre. Disse gruppene jobbet med alt fra det rent tekniske som behøves rundt en stor folkesamling som den vi har sett på Syntagmaplassen, til organisatoriske og politiske spørsmål om veien videre.

Håp for framtida

Men dette er bare de første skrittene på en lang vei, mener Kostas. Selv om mange har begynt å se ting i et annet lys, har ikke det resultert i noen bestemte forslag eller krav.

– Vi som folk har svært liten erfaring i å diskutere og skape ulike meninger, så det å bygge et felles forslag blir en svært langsom prosedyre, sier han.

Av Hilde Loftesnes Nylén
hilde.nylen@neitileu.no

Gradvis går det opp for flere og flere at vi blir solgt, og at våre barn vil vokse opp som slaver.

NYTT VETT-HEFTE:

Velferden og EU kolliderer

Rykende fersk og grundig innføring i hvordan EU og EØS-avtalen påvirker det norske arbeidslivet og velferdsstaten.

Den frie bevegelsen av arbeid, kapital og tjenester i EU og EØS er på kollisjonskurs med velferdsordningene våre og arbeidstakernes rettigheter. Nei til EUs skriftserie VETT setter i en ny og utvidet utgave fokus på kampen for velferdsstaten og et anstendig arbeidsliv:

- Hvordan påvirker EU den norske velferdsstaten?
- Styres norsk industri og samferdsel av EØS?
- Hva har forrang: ILO-konvensjoner eller EU-direktiver?
- Er EØS en historisk parentes, og hva er alternativene?

Med bidrag fra 25 fagforeningsledere, rådgivere og andre eksperter gir VETT nr. 3 2011 *På kollisjonskurs – Hvordan EU påvirker det norske arbeidslivet og velferdsstaten* grundige svar.

De svake rammes

Jan Davidsen, leder i Fagforbundet, fastslår i sin artikkel om EU og velferdsstaten: «Kuttene i offentlig velferd gir langsiktige skader på utviklingen i mange EU-land. Det er de mest sårbare som rammes først og hardest.»

Leder i EL & IT Forbundet, Hans Felix, skriver om hjemfallsaken, der EØS-avtalens regler grep inn i eierskap og råderett over vannkraften – til tross for at det står uttrykkelig i avtalen at den ikke gjelder eiendomsrett. Han mener saken viser hvor sårbar Norge er overfor EU gjennom EØS: «Det som tidligere ble hevdet som fakta, viser seg ikke å holde mål når ESA og dets jurister ser på norske lover og regler.»

Postkoms leder Odd Christian Øverland beskriver EUs tredje postdirektiv som dyrt, dårlig og distriktsfiendtlig, og grunnleggende i strid med norsk postpolitikk: «Posttjenester er infrastruktur,» påpeker han, og fortsetter: «Det er tjenester som bidrar til det velfungerende samfunnet. Det er tjenester som gjør at vi kan drive næring og bo i hele det langstrakte landet vårt og 'ta hele landet i bruk', som regjeringen så fint formulerer det. EUs postpolitikk setter alt dette i spill.»

Mister demokratisk kontroll

Det er Nei til EUs faglige utvalg som står bak utgivelsen, med faglig leder Boye Ullmann og sekretær Hilde Loftesnes Nylén som redaktører. Foruten postdirektivet, er det også egne artikler om andre høyaktuelle EØS-regler som helsedirektivet og

► BOK

■ **VETT nr. 3 2011** er 160 sider i pocketbokformat. Obligatorisk for alle som er interessert i velferdsstatens framtid, faglige spørsmål og EØS-avtalens konsekvenser! Til bare 40 kroner er dette et

røverkjøp. ■ VETT selges hos Narvesen og kan bestilles fra Nei til EU: bestilling@neitileu.no. ■ VETT-heftet er lagt gratis ved Standpunkt til alle som abonnerer på skriftserien.

Faglig VETT. Fagforbundets Jan Davidsen (t.v.), Hans Felix i EL & IT Forbundet og Postkoms Odd Christian Øverland er noen av skribentene i Nei til EUs nye VETT-utgivelse *På kollisjonskurs*. FOTO: STANDPUNKT ARKIV

vikarbyrådirektivet.

Redaktørene påpeker i forordet at bidragsyterne har ulike oppfatninger om både EU og EØS, men de er alle enige om at Norge gjennom EØS-avtalen mister demokratisk kontroll over lønns- og arbeidsvilkår, velferdsstaten og naturressursene.

Om målsetningen for utgivelsen skriver de: «Vi håper denne boken vil øke både kunnskapen

og interessen for faglige spørsmål i EU-debatten – og for EU-debatt generelt i fagbevegelsen. Vi mener arbeidstakere er best tjent med å stå utenfor EU, og i stedet jobbe for økt internasjonal solidaritet – med hele verden. I tillegg til å handle lokalt må fagbevegelsen tenke globalt.»

Av Morten Harper
morten.harper@neitileu.no

Selvangivelse om EU

■ Denne gang presenteres 10 svar på Dagsavisens spørsmål «Bør Norge inn i EU?», hvorav de fleste ikke gir noen tydelig ja- eller nei-konklusjon, men likevel er av en viss interesse.

■ Kilden for samtlige sitater er altså siste side i Dagsavisen.

«Nei.»

Grete Kvalheim forfatter og stifter av organisasjonen DIXI ressursenter for voldtatte, 17.06.2011

«Nei.»

Espen Biseth Granan, statsmeteorolog, 11.06.2011

«Nei, ikke nå i alle fall.»

Elisabeth Rasmusson, generalsekretær i Flyktningehjelpen, 08.06.2011

«Det er et fryktelig vanskelig spørsmål. Jeg kan røpe noe jeg aldri ha sagt i offentligheten før. Jeg stemte ja i 1972 og nei i 1994, men i dag vet jeg ikke hva jeg ville stemt. Det tyder på at jeg er i en tvilsposisjon.»

Georg Fredrik Rieber-Mohn, tidligere riksadvokat og høyesterettsdommer, 01.07.2011

«Prinsipielt mener jeg vi bør stå samlet i Europa, men i det siste har jeg begynt å tvile på om medlemskap er det riktige med tanke på utviklingen i enkelte av medlemslandene.»

Jo Kobro, informasjonssjef ved Oslo Lufthavn Gardermoen, 23.12.2010

«Jeg har stemt ja, men forstår dem som er i tvil.»

Randi Flesland, direktør i Forbrukerrådet, 06.12.2010

«Jeg liker tanken bak EU, men tåler ikke byråkratiseringen.»

Bjørn Grinde, forskningssjef ved Divisjon for psykisk helse ved Folkehelseinstituttet, 13.05.2011

«Det er et viktig spørsmål, men jeg har ingen offentlig mening om det og uansett er det feil tidspunkt å diskutere dette på nå.»

Konsernsjef **Svein Richard Brandtzæg** i Hydro, 22.11.2010

«Jeg sitter på gjerdet. Jeg har sans for det fredsarbeidet EU står for, men økonomisk er jeg i tvil om Norge kommer godt ut av det.»

Audun Klyve Gulbrandsen, prosjektleder for «Bevar Hardanger!», 06.08.2010

«Det er mange grunner for at vi burde stå utenfor, men en eller annen gang havner vi vel der, enten vi vil eller ikke.»

Bjørn Kjos, daglig leder i flyselskapet Norwegian, 15.02.2008

ERIK S. REINERT:

– Euroen er en tvangstrøye

■ **Den kjente** finansmannen George Soros mener Hellas og Portugal bør droppe euroen og melde seg ut av EU. Økonom Erik S. Reinert sier til NRK 16. august at han er delvis enig.

– Jeg tror disse landene kan trenge en valuta som er uavhengig av euroen, men de

trenger ikke nødvendigvis å melde seg ut av EU, sier han.

Reinert mener uansett ikke at euroen har livets rett.

– Euroen er som en tvangstrøye som bør oppløses. Det er litt som å få tannpasta tilbake på tuben igjen, men med verdens beste ingeniører ville det gått, sier Reinert.

KORT & GODT

– Kriseland skulle gjort som Norge

■ **Med norsk skattenivå** ville europeiske kriseland eliminert sine enorme underskudd, mener statsminister Jens Stoltenberg (bildet).

Stoltenberg slår fast til NTB 21. juli at et velferdssystem på nivå med det norske er uforenlig med et skattesystem

på nivå med det amerikanske. Med et skattenivå på nivå med det norske ville de kunne løst underskuddsproblemene sine.

Forsvarskrangel mellom EU og britane

■ **Den britiske** utenriksministeren William Hague (bildet)

slår fast at Storbritannia aldri vil gå med på eitt einaste hovudkvarter for EUs militærsamarbeid, i staden for dei fem kommandosentera som er spreidd rundt i medlemslanda i dag.

– Eg har gjort det klart at Storbritannia ikkje vil gå med på eit permanent operativt hovudkvarter. Vi går ikkje med på det no og vi vil ikkje gå med på det i framtida. Det er den raude linja, seier William Hague, ifølgje EUObserver.com 19. juli.

Han meiner eit slikt hovudkvarter vil duplisere Natostruktur og vil vere bortkasta pengar.

EU-rabatt til dei som betalar inn mest

■ **EU-kommisjonen** vil innføre eit rabattsystem for medlemsland som bidreg mykje til EU. Systemet vil innebære reduserte EU-bidrag for dei landa som bidreg mest til EU i dag, som Storbritannia, Tyskland, Sverige, Nederland og Østerrike, melder NTB 30. juni.

Kommisjonen foreslår også ein skatt på finansielle

transaksjonar frå 2014. Målet med skatten er å få 50 milliardar euro i inntekter til EU kvart år, men innføring av ein slik skatt vil krevje at alle medlemslanda godtek framlegget, noko som kan verte vanskeleg å få til. Framlegga er ein del av planane for nytt langsiktig budsjett for EU for perioden 2014 til 2020.

Kasta torsk for 8 mrd

■ **EU-reglane** pålegg fiskarar å kaste ut att fisk som er utanfor kvota eller av feil slag. Ein ny rapport viser at dette pålegget har ført til at britiske fiskarar kasta torsk til ein verdi av over åtte milliardar kroner sidan 1963. Rapporten er laga av New Economics Foundation, melder Express.co.uk 1. august.

Fisken som har gått til spille, kunne ha bidrege til over fleire 700 arbeidsplassar. Dersom fisken hadde fått vere i sjøen hadde populasjonen vore i snitt 13,2 prosent

større.

– Denne rapporten viser kvifor vi må stogge den uakseptable praksisen med å kaste daud fisk tilbake i havet. Det er sløseri med god mat og ein av dei største problema med den felles fiskeripolitikken i EU, seier fiskeriminister Richard Benyon til Express.co.uk.

No ønskjer EU å reformere fiskeripolitikken og avvikle utkastingspålegget. I norsk fiskeriforvaltning er det forbode å kaste ut fisk.

DYRARE OG MEIR TIDKREVJANDE FOR NORSKE KOMMUNAR OG FYLKE:

Innkjøpsmareritt i EØS

Helene Bank: – Med dette kan noen aggressive leverandører stoppe anbudsprosesser fullstendig opp, seier Helene Bank frå For Velferdsstaten. Handhevingsdirektivet frå EU vil gjere offentlege innkjøp enda meir krevjande.

FOTO: STANDPUNKT ARKIV

Nye reglar i EØS gjer offentlege innkjøp meir tidkrevjande og dyrare. Og halvparten av norske kommunepolitikarar ønskjer å velgje lokale leverandørar uavhengig av om dei har det billegaste tilbodet.

Innkjøpsreglane er kanskje den delen av EØS-avtalen som har ført til størst vanskar og som har innskrenka handlefridomen til norske kommunar og fylke mest. Frå og med 1. juli i år vart innkjøpsreglane eit enda større problem. Det såkalla handhevingsdirektivet kan føre til at innkjøpsprosesser både vert dyrare og vil ta lenger tid.

– Med dette kan noen aggressive leverandører stoppe anbudsprosesser fullstendig opp. På sju år har det vært 1700 klager på offentlige anskaffelser. To tredeler av dem vant ikke fram. Men det nye direktivet gjør at alle sånne klager skal føre til stans i innkjøpsprosessen, seier spesialrådgjevar Helene Bank i nettverket For Velferdsstaten til ABC Nyheter 29. juni.

Kritiske høyringsvar

Då Fornyings- og administrasjonsdepartementet gjennomførte ei høyringsrunde om direktivet i fjor, mangla det ikkje åtvaringar. Mellom dei kritiske var Helse Sør-Øst (HSØ):

«Denne nye regelen vil medføre en markert endring i forhold til dagens praksis og åpner for trening av anskaffelsesprosessene. Dette innebærer at enhver begjæring om midlertidig forføyning ... med påstand om brudd på anskaffelsesreglene innenfor karenstiden, vil hindre oppdragsgiver i å inngå kontrakt», heiter det i høyringsvaret.

«Dette vil også gjelde for klager/begjæringar som åpenbart ikkje kan føre frem og for klager

hvor det er begått mindre feil som ikkje har hatt betydning for utfallet av konkurransen. HSØ er bekymret for denne utviklingen.»

Også Fagforbundet reagerer sterkt på direktivet.

– Det styrker leverandørenes rettigheter på bekostning av politisk og demokratisk styring, skriv Jan Davidsen, leiar i Fagforbundet i høyringsfråsegna deira.

Vil ha lokale leverandørar

Samstundes som at innkjøpsreglane vert enda strammare, viser ei ny meiningsmåling at halvparten av norske lokalpolitikarar meiner det er rett å velgje lokale tilbydarar i anbudskonkurransar, uavhengig av om dei har det beste tilbodet.

49 prosent av lokalpolitikarane ønskjer å velgje lokalt, mot 44 prosent som svarar nei, viser undersøkinga som NorgesBarometeret AS har utført for Norges Kommunerevisorforbund (NKRFB), og som er omtalt i Aftenposten 30. juni. I Finnmark ønskjer 72 prosent å velgje lokalt, men i Oslo svarar samtlege spurte nei til å velgje lokalt. På landsplan er 59 prosent av dei raudgrøne politikarane positive til å velgje lokale tilbydarar, mot 37 prosent av dei borgarlege. SV og Senterpartiet sine lokalpolitikarar er mest positive til å velgje lokalt, og små kommunar er meir opptekne av lokale leverandørar enn store kommunar.

Av Sindre Humberstet

sindre.humberstet@neitileu.no

FAKTA

Handhevingsdirektivet

■ Det nye direktivet gjer offentlege innkjøp dyrare og kan føre til at innkjøpsprosesser stoggar heilt opp.

■ Det vert innført ei karenstid på 10–15 dagar frå leverandørane vert informert om utfallet av ei anbudskonkurranse til kontrakt kan signerast.

■ Dersom ein av

leverandørane klagar på tildelinga, vert vedtaket suspendert inntil klageorganet har vurdert klaga. Oppdragsgjevar kan dermed ikkje inngå kontrakt så lenge vedtaket er suspendert.

■ Dersom innkjøpsreglane vart brotne kan kontrakten verte gjort verknadslaus.

KJELDE: ABC NYHETER

” Så lenge Schengen fører til klare brot på Flyktningekonvensjonen og Menneskerettskonvensjonen så meiner eg det er vår plikt å setje fingeren på det.

Svein Eldøy

Svein Eldøy meiner EU er i ferd med å lukke seg heilt inne. Det vert stadig vanskelegare å kome til Europa for å søke asyl. No skal Eldøy auke kunnskapsnivået om Schengen i nei-rørsla.

FOTO: EIVIND FORMOE

NYTT SCHENGEN-PROSJEKT I NEI TIL EU:

Skal setje Schengen-avtalen på kartet

Svein Eldøy (25) er tilsett for å lage Schengen-rapport for Nei til EU. – Eg vonar vi får oppdatert Schengen-politikken vår og at vi får betre oversikt over kva som skjer i EU.

Svein Eldøy har tidlegare arbeidd for Ungdom mot EU som reisesekretær.

– Eg har vore engasjert i EU-spørsmål sidan eg vart med i Ungdom mot EU for åtte år sidan, og det var i stor grad Schengen som engasjerte meg i EU-saka. Eg hadde venner som var asylsøklarar, og som følgje av det vart eg oppteken av asylpolitikk.

Eldøy studerer samanliknande politikk og har teke bachelorgrad om Schengen-avtalen. Han fortel at han kjem til å skrive masteroppgåve om noko Schengen-relatert.

– Nei til EU har fått pengar frå Utanriksdepartementet til å gjennomføre eit prosjekt, og eg vart tipsa om at eg burde søke på stillinga. Eg har fått i oppdrag å lage ei utgreiing om Schengen, EUs asylpolitikk og samarbeid på rettsområdet i EU.

Utgreiinga vil kome som ein større rapport. I tillegg vil materialet verte brukt i enklare faktaark og informasjonsmateriell til breiare distribusjon. Eldøy

lovlar også å vere tilgjengeleg for innleiingar om temaet.

– Eg vonar vi får oppdatert Schengen-politikken vår og at vi får oversikt over kva som skjer i EU på dette området.

Svært aktuelt i EU

I EU er det stor utvikling på området, både på grunn av planane om felles asylpolitikk innan 2012, og på grunn av situasjonen i Nord-Afrika. Yttergrenselanda i Sør-Europa er under press, med mange flyktningar og dårleg økonomi.

– Schengen tek over for nasjonale flyktningesystem. Noreg er utanfor EU, men ligg tett opp til lina frå EU, gjennom Schengen og andre avtalar, seier Eldøy.

Han meiner EU er i ferd med å lukke seg heilt inne. Dei har bygd fysiske murar i dei spanske enklavane Ceuta og Mellilla i Nord-Afrika, og gjennom Frontex fører dei ein veldig streng grensekontroll. Det vert stadig vanskelegare å kome til Europa for å søke asyl. Frå Libya er no opptil 800

000 menneske på flukt. Eldøy meiner EU har eit ansvar for å hjelpe, både moralsk og etter dei konvensjonane dei har signert.

– Flyktningane har rett til å få kome inn for å få prøvd asylsøknaden sin, men det har dei reelt sett ikkje høve til i dag. Dei må ta seg inn i EU ulovleg, noko som er svært farleg og mange har døydd.

Av dei 800 000 flyktningane er det berre ein liten brøkdel som klarer å kome seg inn i EU. I 2011 fram til og med juni kom det 45 000 flyktningar til Italia og Malta, som tek mot størsteparten av flyktningane som kjem til EU frå dette området. Dei fleste flyktningane frå Libya er i Egypt og Tunisia.

– Det skal ikkje vere slik at alle som har lyst til å kome til EU, skal få kome inn, men i dag finst det ingen måte å skilje mellom dei som har behov for vern og dei andre. Det er altfor strengt.

Elendige tilhøve

Dublin-systemet skal avgjere kva EU-land som har ansvar

for ein asylsøknad. Dersom ein kan bevise at ein asylsøklar har vore i eit EU-land før, så er det det landet som har ansvar for å handsame søknaden. I 2010 sende Noreg tilbake 2500 asylsøklarar til EU land. Dei fleste vart sende til Hellas (900) og Italia (750).

– Det er i samsvar med regelverket, men det er likevel ei fråskrivning av ansvar. I Hellas er det veldig dårlege forhold for asylsøklarar, dei bur i stor grad på gata. Dei får heller ikkje handsama søknadane sine på ein skikkeleg måte. Berre 0,1 prosent av søklarane får opphald i Hellas. Dei same problema gjeld også i ei viss grad Italia og Spania, og UNHCR og Legar utan grenser meiner situasjonen er uholdbar, seier Eldøy.

– EU-leiinga burde heller lage system for lovleg innreise og jamnare byrdefordeling mellom medlemslanda, enn å diskutere meir grensekontroll.

Lite Schengen-fokus

Eldøy synest det har vore for lite fokus på Schengen i Nei til EU dei siste åra, og det er for lite kunnskap i folket om kva dei avtalane vi har slutta oss til betyr.

– Vi har slutta oss til veldig mykje på justisområdet utan at

det har vore folkeleg debatt om det, meiner Eldøy.

– Regjeringa har avgjort at vi skal slutte oss til EUs returdirektiv. Dette direktivet er kontroversielt og har vakt debatt i mange EU-land, men det har knapt vore debattert i Noreg.

Nei til EU var mot Schengen-avtalen i 1997 og har ikkje endra standpunkt etter det. Men temaet har vore lite diskutert etter at Schengen-avtalen vart innført.

– Trur du det er vanskelegare å engasjere folk i internasjonal solidaritet i dag enn i 1997?

– Eg var ikkje med i Schengen-kampen i 1997 og kjenner ikkje debattklimaet då, men eg har eit inntrykk av noko har endra seg, og det er kanskje vanskelegare å mobilisere folk på grunnlag av ein human asylpolitikk i dag.

– Eg vonar det ikkje er slik at Nei til EU har lagt lok på seg sjølv. Så lenge Schengen fører til klare brot på Flyktningekonvensjonen og Menneskerettskonvensjonen så meiner eg det er vår plikt å setje fingeren på det.

Av Sindre Humberset
sindre.humberset@neitileu.no

Publikasjoner fra Nei til EU

Årbok 2011: Demokratisk underskudd - 195,-

Aldri før har mer myndighet og flere avgjørelser vært samlet i EU-hovedkvarteret Brussel. Og aldri før har oppslutningen i valg til EUs parlament vært lavere. Befolkningens misnøye mot unionen er rekordstor. Hva består EUs demokratiske underskudd i – og hva betyr det for folket i unionen? 128 sider. Redaktør: Morten Harper. Kun kr 195 (inkl. porto). Bestilling: neitileu@neitileu.no.

EØS-guiden - gratis

EØS-avtalens innhold, konsekvenser og alternativer kort fortalt.

EU-guiden - gratis

Dette er heftet som gir svaret på mange av de spørsmålene som EU-debatten reiser. Heftet tar for seg en god del av ja-sidens argumenter og gir nei-sidens svar på disse. Heftet kan lastes ned som pdf.

På kollisjonskurs - 40,-

Den frie bevegelsen av arbeid, kapital og tjenester i EU og EØS er på kollisjonskurs med velferdsordningene våre og arbeidstakernes rettigheter. Nei til EUs skriftserie VETT nr. 3-2011 setter fokus på kampen for velferdsstaten og et anstendig arbeidsliv. Redigert av faglig leder i Nei til EU Boye Ullmann og faglig sekretær Hilde Loftnes Nylén. 160 sider.

Eurokrisen - 40,-

Hva er årsakene til eurokrisen? Hvilke økonomiske og sosiale konsekvenser har den? Hva betyr krisen for EUs unionsutvikling? Nr. 2-2011 i Nei til EUs skriftserie VETT forsøker å gi svar. Heftet er redigert av Nei til EUs utredningsleder Morten Harper. 64 sider.

Nordområdenes geopolittikk - 40,-

Hva er det EU ønsker å oppnå i Arktis? Hvilke allianser søker Island? Og hvordan kan Norge best ivareta interessene i nord? VETT 1-2011 ser på hvordan utviklingen i nordområdene tegner et nytt verdenskart. Redaktør: Morten Harper. 64 sider.

Kommunalpolitikk og EU - 40,-

Store deler av EU-reglene om marked og fri konkurranse gjelder for Norge gjennom EØS-avtalen. Nr. 3-2010 i Nei til EUs skriftserie VETT drøfter hva EU og EØS-avtalen betyr for norske kommuner og fylker. Redaktør og hovedforfatter Jens Kihl er kommunalpolitisk sekretær i Nei til EU. 64 sider.

Myter og fakta om EU og EØS

Løpesedler som svarer på ja-sidens luftige påstander. Nummer tre og fire tar hull på mytene om euroen og om at vi trenger EØS-avtalen for å selge varene våre til EU. Perfekt å gi til tvilere og ja-folk.

Ferske faktaark

- 6-2011: Norge påvirker EUs miljøpolitikk
- 5-2011: Konsekvensene av veto i EØS
- 4-2011: Vikarbyrådirektivet

Aktuelle arbeidsnotat

- 3-2011: Mattrygghet, dyrevelferd og dyrehelse i EØS
- 2-2011: EØS-avtalens fordeler
- 1-2011: Norges avtaler og samarbeid med EU på fiskeriområdet

NEI TIL EU SKAL VINNE KVINNENE:

På dan

Berre ein tredel av medlemene i Nei til EU er kvinner. No skal statistikken opp og du kan bidra!

Kvinner seier definitivt nei til EU. Både i 1972 og 1994 var ein større andel kvinner enn menn mot medlemskap. Og kvinnene heng framleis med. I ei måling så seint som i mars i år sa 66 prosent nei til norsk medlemskap i EU. Nei til EU vil ha desse kvinnene med på laget og lanserer derfor om kort tid kampanjen Verv ei veninne!

Uunnværlig ressurs

Verving er satsingsområde heile dette året. I førre Standpunkt presenterte vervekoordinator Lene Pettersen ulike tiltak, premiar og tips. Ho oppmoda til å ta opp nei-saka med både vener, kolleger og naboar. Nei til EU har produsert egne postkort til verving som er veldig lette å fylle ut og sende inn.

Vervepremieane er som vanleg fine, mellom anna får du eitt av våre nye Nei til EU-krus ved verving av tre eller fleire medlemmer, og alle som vervar minst eitt medlem er med i trekninga av ein reisegåvekort for to til Island. Medlemmer er den aller viktigaste ressursen organisasjonen har, da det gir både aktivitet, ny verveverksemd og økonomiske bidrag.

Etterlyser mangfold

Blant kvinner ligg det truleg eit uutnytta potensiale. Om ein ser på tidlegare verveaktivitet, viser det seg at både kvinner og menn vervar flest menn. Omlag seksti prosent menn for bae partar. Hildegunn Gjengedal, kvinnepolitisk ansvarleg i Nei til EU, meiner dette er eit mønster det er gode grunnar til å bryte opp.

– Det er synd vi ikkje har fleire kvinner i organisasjonen vår, når vi veit kor mange dyktige og engasjerte kvinner som finst der ute. Potensialet er stort, særleg med tanke på at kvinner er enda meir negative til norsk EU-medlemskap enn menn. Med fleire kvinner med på laget får vi fleire kloke og kreative hovud som kanskje tenkjer litt annleis. Vi treng mangfaldet i organisasjonen, og vi treng fleire kvinner i tillegg til dei flotte karane

vi har, slår Gjengedal fast.

Halve forklaringa

28. november 1994 stemte 57 prosent av norske kvinner nei til medlemskap i EU. Blant tilhengarane var menn i fleirtal. Martin Olaussen, statsvitar og no sysselsett i finansnæringa, har skrive masteroppgåve der han undersøker mulege årsakar til dette. Det viser seg, ikkje heilt overraskande, at kvinner ofte har meir fokus på verdiar som er truga ved ein eventuell EU-medlemskap.

Verdiane Olaussen har fått stadfesta er miljø, offentlig sektor, likskap, religion og distrikt (ruralitet). Indikatorane er konstruert av Norsk monitor, basert på ei rekkje spørsmål som er stilt eit større utval av respondentar.

– I oppgåva forklarar desse verdiane nesten halvparten av den ulike stemmegjevinga mellom kvinner og menn. Ein må sjølv sagt vera kritisk til funna, andre faktorar kan spela inn og det kan skje feil under utspøringane. Eg meiner likevel det er grunn til å feste lit til målingane, ikkje minst fordi eg har undersøkt talmateriale for ein lang tidsperiode, som strekkjer seg frå 1991 til 2007, seier statsvitaren.

– Handlar om gjenkjenning

Olaussen meiner noko av det mest interessante med undersøkinga, er at skilnaden mellom kvinner og menn er stabil over lang tid. Dette trur han får konsekvensar både for verving og organisasjonsbygging.

– Det handlar om gjenkjenning. Avstanden blir mykje mindre om nokon ser at det er deira verdiar som står i fokus. Legg de til dømes vekt på å bevare arbeidsplassar i offentlig sektor, ja, da vil de treffe veldig mange kvinner, meiner oppgåveforfatteren.

Han har også avdekt at «veit ikkje»-gruppa prosentvis er stabil over tid og oppmodar til å gå dette litt nærare i saumane. I tillegg åttvarar han mot å gje damene all merksemda.

– Utfordringa ser eigentleg

Legg de til dømes vekt på å bevare arbeidsplassar i offentlig sektor, ja, da vil de treffe veldig mange kvinner

Martin Olaussen, statsvitar

Vil ha fleire kvinner med. – Det er synd vi fotograferinga på Sandane i Gloppen til å

ut til å liggje hjå mennene. Om de blinkar dykk ut menn som driv egne bedrifter, har de ein potensielt stor gevinst, spør Martin Olaussen.

Postkort og konferanse

Verv ei veninne-kampanjen vil føregå i veke 39 og 40. Vervekoordinator Lene Pettersen understreker at både menn og kvinner har veninner, og at det er lov å snakke til kona sjølv om mannen hennar står like ved sidan av.

Vedlagt denne utgåva av Standpunkt ligg vervepostkorta som det berre er å ta i bruk. Lene Pettersen kan kontaktast for spørsmål og hjelp, og det same kan kvinnepolitisk sekretær Eva Marie Mathisen. Nei til EU sin kvinnekonferanse blir arrangert 15. og 16. oktober, og det er eit mål i seg sjølv at så mange nyverva kvinner som muleg blir å sjå der.

Av Marianne Granheim Trøyflat

marianne.troyflat@neitileu.no

neijakt

„ Med fleire kvinner med på laget får vi fleire kloke og kreative hovud som kanskje tenkjer litt annleis. Vi treng mangfaldet i organisasjonen, og vi treng fleire kvinner i tillegg til dei flotte karane vi har

Hildegunn Gjengedal, kvinnepolitisk leiar i Nei til EU

ikkje har fleire kvinner i organisasjonen vår, når vi veit kor mange dyktige og engasjerte kvinner som finst der ute, seier Hildegunn Gjengedal, kvinnepolitisk leiar i Nei til EU, som nytta høvet under verve Lise Elvebakk til Nei til EU.

FOTO: SINDRE HUMBERSET

Tips til verveaktivitetar

- Bruk samarbeidsorganisasjonane i nei-alliansen! Spør om det er muleg å koma på møter i til dømes Bygdekvinnelaget eller Senterkvinnene, og fortel kvifor vi ser på kvinner som ei særleg viktig medlemsgruppe.
- Arrangere barseltreff med EU som tema.
- Sende e-post til 10 veninner med personleg verveinvitasjon. Skriv kvifor du sjølv valte å melde deg inn og legg ved lenke til Nei til EU sitt elektroniske innmeldingsskjema.
- Invitere til ope møte med kvinnelege innleiarar.
- Skrive lesarbrev om korleis EU særleg råkar kvinner. Stå på stand med løpesetlar med tema som særleg opptek kvinner.
- Promotere Nei til EU si kvinnekonferanse med brask og bram.

Enquete med tre kvinnekontakter

1. Kvifor trur du det er færre kvinner enn menn i Nei til EU? 2. Kva vi kan gjera for å få med fleire kvinner?

Ingrid Margrethe Davidsen,

kvinnekontakt i Østfold

1. Det er vanskeleg å svare på. Men kvinner er ofte meir opptekne av at barn skal ha gode oppvekstvilkår, at menneske skal ha det trygt, ha rein mat, rettferdig handel, og miljøvern.

2. Muleg ein må søke i foreningar og politiske parti der kvinner er aktive frå før.

Magnhild Folkvord,

kvinnekontakt i Oslo

1. I Oslo Nei til EU er kvinnene i fleirtal, medan det i dei fleste andre fylka er fleirtal av menn. Kanskje kan dette ha noko å gjera med organisasjonsmiljø

og -tradisjonar som har dominert i Nei til EU? I bonde- og landbruksorganisasjonane har det tradisjonelt vore mykje mannsdominans. Og kanskje kan det i mange familiar vera slik at ein tenkjer at det held med eitt medlemskap, og dersom det var mannen som først vart kontakta, vil ikkje kvinnene bli synlege på medlemslistene.

2. I den grad det blir drive vervearbeid, er det klart at sjansen for å få kvinner til å melde seg inn, aukar dess fleire kvinner vi spør. Og så kan det vera verd å ta ein kikk på organisasjonspraksisen. Kva for tema blir tatt opp på møta? Kven blir inviterte til å halda innleiingar? Og korleis er stilen lokalt? Finst det restar av gammalt gubbevelde som pregar organisasjonsarbeidet? Dess fleire kvinner som er synlege som representantar for organisasjonen, både sentralt og lokalt, dess større sjanse vil det vera for at kvinner kan

oppfatta Nei til EU som ein organisasjon det kan vera verd å vera medlem i.

Ingfrid Oppistov Lien,

kvinnekontakt i Hordaland

1. I enkelte familiar betalar ein berre eitt medlemskap, og då er det gjerne mannen. Nei til EU har også vore tungt inne i typisk mannsdominerte yrke og interesser som industri,

fagforening og landbruk. Ein har i mykje mindre grad hatt same aktivitet innan typisk kvinnedominerte yrke som helse, omsorg og utdanning.

2. Nei til EU må i større grad bli meir aktiv og synleg i typisk kvinnedominerte yrker som helse, omsorg og utdanning. Nei til EU må få fram tydelege ressurspersonar på desse fagområda som er gode på sine fagområde og EU.

KAMPEN OM KOMMUNENE:

- Mer makt til lokale

Nord-Trøndelag. Kjøpesenteret i Namsos har både rockegate og god plass for Nei til EU-stand: Rolv Haugan, Rita Sætran fra Namsos Nei til EU og Torunn K. Husvik sprer budskapet.

FOTO: VIGDIS HOBØL

Sør-Trøndelag. BMX-syklister mot EU i Hommelvika.

FOTO: TORUNN K. HUSVIK

Trondheim. Vervekoordinatør Lene Pettersen deler ut godteri på Trondheimsmarknaden.

FOTO: TORUNN K. HUSVIK

Oppland. Even A. Hagen, Anne Marte Kolbjørnshus og Morten Djupdal fra Oppland Nei til EU på Valdresmarken.

FOTO: KARL-SVERRE HOLDAL

Agder. Heming Olaussen i samtale på stand på messa Naturligvis på Evje. Aust-Agder og Vest-Agder hadde stand.

FOTO: JOHN ØYSLEBØ

Hedmark. Hedmark Nei til EU har både telt, vafler og kaffe på stand i Alvdal, og får besøk til tross for regnvær.

FOTO: KARL-SVERRE HOLDAL

demokratiet!

■ I valgkampen deler fylkeslagene i Nei til EU ut løpesedler med EØS-saker fra eget fylke.

Finnmark. Lill Sæther og Lene Pettersen besøkte blant annet Hammerfest på sin rundtur i Finnmark.

FOTO: LENE PETTERSEN

Nei til EU står på for lokaldemokratiet i valgkampen. Her er noen smakebiter fra sommerens aktiviteter.

– Selv om Norge to ganger har takket nei til EU-medlemskap, opplever vi at lokaldemokratiet blir kneblet av stadig flere EU-regler gjennom EØS-avtalen. Vi trenger politikere som tør å bruke handlingsrommet og å utfordre EØS-avtalen. Derfor er lokalvalg også EU-valg, sier Torunn K. Husvik, nestleder i Nei til EU.

Angrep på den differensierte arbeidsgiveravgiften, rigide anbudsregler og strid om driften av Hurtigruten er bare tre eksempler på saker hvor EU påvirker avgjørelser som burde vært tatt lokalt.

– Det nytter å si ifra, fortsetter Husvik. Regjeringa har nå gått inn

for veto mot EUs postdirektiv, et krav som blant annet ble stilt av mange kommunestyre.

Gjennom hele landet

Nei til EU har i sommer besøkt mange torg, gatehjørner, markeder, kjøpesentre og samvirkelag.

– Vi vil møte folk og lokalpolitikere både for å informere og å høre hvordan dette oppleves rundt omkring, sier Lene Pettersen, patruljekoordinator i Nei til EU. Aktivitetene fortsetter fram til valget.

Av Vigdis Hobøl
vigdis.hobol@neitileu.no

KORT OG GODT

Reindriffta plages av EU

■ **EØS-avtalen** har negative konsekvenser for reindriffta. Det bekrefter styremedlem i Finnmark Nei til EU og reindrifftssame, Inga Maret Ellen Sara (bildet).

– Det har vært mange endringer de siste åra, i forbindelse med slakting for eksempel. Det kommer stadig nye regler og forskrifter som skal følges opp, og som gjør det vanskelig og kostbart å sette opp feltslakteanlegg. Dette gjorde vi før da vi slaktet på sommerbeiteplassen og hentet dyra direkte fra beitet. Da slapp både vi og dyra frakt over lange avstander.

Hun understreker at reinen lever av naturen og samene har tilpasset seg dette og har slaktet på den gamle

måten i tusener av år, uten at dyr, natur eller mennesker har tatt skade av det. Det har vært i pakt med naturen.

– Jeg føler at vi blir mer og mer presset opp i et hjørne, med stadig nye regler som gjør det vanskelig for oss å drive. Jeg vet ikke hva som vil skje hvis vi en dag blir med i EU. Hva blir da igjen av reindriffta? Skal de i Brussel bestemme hvordan vi skal drive? Jeg tror mange da vil gi opp. Det vil være en tragedie for vår næring og vår livsstil som jeg er veldig glad i og stolt av. Det er derfor jeg ville være med i Nei til EU, sier Inga Maret Ellen Sara.

Av Lill F. Sæther
Fylkessekretær i Finnmark

LESERBREV

Svar til Jo Stein Moen sin artikkel «Radikalt, hva? Radikalt ja?»

Eg har nett lese avisa nr. 4/11. Der er det ein 2 siders artikkel av Jo Stein Moen. Heile artikkelen tar for seg ordet «radikal» i ulike samansetjingar. I fyrste kolonne på side 17 er eit avsnitt som heiter «'Radikalt' – et honnørord?». Her kjem det fram at skribenten ikkje heilt veit kva han skriv om. Han har brukt Wikipedia og funne at «'radikal' (er) et adjektiv som opprinnelig stammer fra 'radix', det latinske ordet for rot. (For ordens skyld ikke det tyske ordet 'rot', men rot som i kaos/uoorden...)»

Vi veit at Wikipedia ikkje er kvalitetssikra, så det hadde vel ikkje vore av vegen om skribenten også hadde kontrollert tolkinga med ei norsk ordbok. I Bokmålsordboka frå Universitetsforlaget står det: «II radikal (nydanning av lat. *radix* 'rot', eg 'som har med røttene å gjøre') I grundig, dyptgripande en r-forandring 2 ytterliggående r-politikk...»

Eg forstår ikkje kvifor skribenten har med den definisjonen han presenterer frå Wikipedia, for han nyttar i ettertid rett bruk av uttrykket unnateke når han lurar

på kvifor politiske parti skryt av å vere radikale.

Opphavleg var det sosialistar og kommunistar som var radikale i og med at dei ville ha omfordeling av makt mellom klassane i samfunnet. Nå for tida har det gått inflasjon i bruken av å vere radikal. Radikale EU-tilhengjarar må oppfattast som folk som skal inn i EU og der få i stand grundige og/eller ytterleggåande endringar. Det blir jo i stor mon berre tull, men dersom EU-motstandarar argumenterer slik, så vil det gje mening.

Med omsyn til Lysbakken og Grande sine utsegner, meiner Moen då at dei skryt av å representere «rotete parti» forstått som at dei arbeider for å få til kaos/uoorden? Eg oppfattar det slik at dei meiner at dei vil ha grundige, djuptgripande og ytterleggåande politiske endringar. Men det er jo lenge sidan Venstre gjekk frå slike haldningar. Og SV er i ferd med å følge etter. Så det blir jo helst skryt.

Av Sten Risvoll
Stord

Mellom selvtillit og selvkritikk

I enkelte miljøer i hovedstaden synes det som om man har et noe anstrengt forhold til hjemlandet og/eller dets innbyggere. Anført av kjente akademikere er debattnivå og debattklima bemerkelsesverdig. Bakom lurer EU-saken.

■ «Nordmenn er utrolig frekke», sto det med krigstyper på forsiden av landets største avis 10. juni i år; «Golfstjernen Tutta etterlyser folkeskikk». Oppslaget baserte seg på et lengre portrettintervju med Suzann Pettersen (kjent som Tutta), i damebladet Stella, der hun utdyper kritikken av hjemlandet. Den 30-årige golfproffen fra Holmendammen ved foten av Holmenkollåsen vest i Oslo, bor til daglig i Orlando i Florida, «i et av disse lukkede samfunnene med bevoktede murer», med basseng og utsikt over en innsjø til Disney World. Hun mener å ha registrert at folk i USA «setter mye høyere pris på jobbene sine», og at «om de så sitter i kassa på butikken er de takknemlige», mens nordmenn «gidder så vidt å lette på øyelokkene.» Tøffe Tutta «bryr seg aldri om hva folk mener eller tror», og har altså konkludert med at «nordmenn er utrolig frekke» i forhold til amerikanerne.

Mot norsk selvgodhet
Golfstjernen Tutta er ikke alene. Flere profilerte akademikere i hovedstaden har lenge hatt sterke meninger om Norges rolle og selvbilde i den grad at de nærmest utgjør en slags verbal fortropp i forhold til det noen anser som betimelig realitetsorientering. Andre ser et mønster med systematisk, politisert kritikk.

Fredag 22. juli 2011 vil for alltid bli stående som en av de tristeste dagene i norsk historie. Akkurat den dagen presenterte et knippe kjente samfunnsvitere sine synspunkter om

hjemlandet i Klassekampen. Iver B. Neumann, professor i internasjonal politikk og forskningssjef ved Norsk Utenrikspolitisk Institutt (NUPI) åpnet ballet: «Det kan virke som om nordmenn ser på resten av verden som et stort ferieparadis, der man kan reise og svi av masse penger.» Nina Witoszek, professor ved Universitetet i Oslo, fulgte opp: «Den eneste krisen som opptar nordmenn flest er værkrisen». Dama som er kåret av Dagbladet til en av landets ti fremste intellektuelle, mente å vite at «nordmenn sitter klistret til datamaskinen for å sjekke været framfor å bry seg med den økonomiske krisen i Europa». Janne Haaland Matlary, også hun professor ved Universitetet i Oslo, vurderte det dithen at «det for tiden er veldig mye selvskrut blant norske politikere» og at det «er billig å skryte så mye av Norge hele tiden», ettersom «det er ikke politikernes fortjeneste at ting går bra for Norge», men derimot «flaksen med oljen», næringslivet og et «lettstyrt, homogent samfunn».

Kritikken ble fulgt opp med klare antydninger om snarlig norsk EU-medlemskap. NUPIs forskningssjef mente «det er kortsiktig å tro at Norge kan klare seg uten Europa» (som om noen har ment det ...), og ifølge Klassekampen la han «med et

resignert sukk» til at «jeg har brukt livet mitt på å argumentere for at verden er større enn lille Norge. Det er bare å beklage at dette i stor grad ser ut til å ha feilet». Professor Haaland Matlary mener at «nordmenn er naive i forhold til hvor avhengige vi er av EU» ettersom landet er så «uhyre avhengig av Europa», mens professor Witoszek mener «vi dyrker outsider-rollen i godt selskap med sveitsiske bankierer og liechtensteinske skatteflyktninger», viser til at «mange europeere ser på oss som egoister», og at «nordmenn bør legges inn for behandling av schizofreni». Mye kan sies om debattkulturen dette representerer. Når akademikere kommer med den slags besvergelses har det lenge vært en tendens til at fagfeller har møtt det med overbærende skuldertrekk og øredøvende stillhet. Ikke denne gangen.

Av reaksjonen å dømme ble den sindige sjefsøkonomen i LO, Stein Reegård, simpelthen rasende. Påfølgende dag, 23. juli, leverte han et lidenskapelig forsvar for den norske modellen i Klassekampen. Han påpekte at nordmenn neppe er mer selvgode enn andre, at «den norske stoltheten inntar ganske uskyl-dige former» og at «det skal mer til enn noen anekdotiske observasjoner for å overbevise meg om det motsatte». At han

hadde mer på hjertet framgår av overskriften: «– Frekke amatører». Med kirurgisk presisjon imøtegikk han dem og tillot seg å dele ut uvanlig saftige karakteristikk. LOs sjefsøkonom omtalte professor Neumanns påstander som «lett arrogante» og «amatørmessige», professor Witoszeks påstander som «utrolig uvitenskapelige og frekke» og professor Haaland Matlarys påstander som «grunne utsagn om norsk økonomi [...] massivt useriøse til å bære en statsviter som avsender».

De tre er for øvrig ingen hvem som helst; Haaland Matlary satt i det offentlig oppnevnte Omdømmeutvalget som i 2006 la fram en overordnet nasjonal strategi for Norges omdømme i utlandet, Witoszek ledet et arbeid finansiert av Norges forskningsråd i forbindelse med en publikasjon om Norge og den nordiske modellen til årets Davos-toppmøte i regi av World Economic Forum, mens Neumann har skrevet Utenriksdepartementets historie. Norges selvbilde er virkelig noe som opptar de tre. Faktisk så mye at de har skrevet bøker med titler som *Norge – en kritikk. Begrepsmakt i Europadebatten* (Neumann, 2001), *Hva så, lille land? Essays om Norges alminnelighet* (Neumann, 2003), *Verdens beste land* (Witoszek, 2009), *The Origins of the «Regime of Goodness» – Remapping the Cultural history of Norway* (Witoszek, 2011), og artikler som «Felleskap i forfall – den norske samfunns-morale» (Haaland Matlary i boka *Norge. En diagnose*, 2008) og

«De objektive norske verdier» (Haaland Matlary, Aftenposten juli 2010).

(Re)definering av selvbildet

Den observante leser vil kanskje føle at ett navn mangler: Professor Thomas Hylland Eriksen ved Universitetet i Oslo. Normalt slår sosialantropologen følge med sine meningsfeller i arbeidet med (re)definering av Norges selvbilde.

I 2010 fikk han, sammen med Iver B. Neumann, i oppdrag av Utenriksdepartementet å skrive Europautredningens rapport nr. 2, «Norsk identitet og Europa», et arbeid som inngår i grunnlagsmaterialet til det viktige Utvalget for utredning av Norges avtaler med EU. Innledningsvis i dokumentet presiseres at «Innholdet i rapporten står for forfatterens ansvar. Rapporten er å betrakte som et innspill til utredningen og reflekterer ikke Europautredningens synspunkter». Forbeholdet kan man saktens forstå når man leser den tynne «rapporten», der teksten utgjør knapt ti sider. Et hovedpoeng er at Europa blir mindre viktig for norsk identitet.

De to markante EU-tilhengerne er synlig opptatt av hvorfor det ble nei til EU i 1994, og skriver at «For å forstå Norges relasjon til EU i 2010, er det nødvendig å gå tilbake til 1994». De vektlegger særlig Lillehammer-OL, som betegnes som en «konstituerende hendelse i de siste årenes norske historie», preget av «en særegen type norsk symbolikk». De hevder «Nei til EU la vekt på Norges friskhet og renhet som

» **Norge oppleves som en rik, enkel kuriositet når vi reiser rundt i Europa. Et land som har valgt ikke å bli EU-medlem fordi vi ikke vil dele med noen andre**

Aktuelle bannere fra Nei til EU og Europabevegelsen. «Nei-siden vekket også til live nasjonale symboler fra vikingetiden som ikke hadde vært i nevneverdig bruk siden 1940-tallet», hevder Thomas Hylland Eriksen og Iver B. Neumann. Et mer omfattende forskningsarbeid konkluderte med at «symbolbruken i 1994 viser at den organiserte Ja-siden brukte nasjonale symboler i større grad enn Nei-siden.» Bannerbildene kan kanskje gi en indikasjon på hvilken side som i størst grad bruker nasjonale symboler i 2011?

FOTO: NEI TIL EU OG
EUROPABEVEGELSENS FLICKR-SIDE

kontrast til Europa» og presterer å skrive at «Nei-siden vekket også til live nasjonale symboler fra vikingetiden som ikke hadde vært i nevneverdig bruk siden 1940-tallet» (!) Ifølge Hylland Eriksen og Neumann ble «både rosemaling og bunader tidvis brukt som markører på Nei-standpunktet».

I parentes kan bemerkes at i et annet, vesentlig mer omfattende forskningsarbeid, «Makten og demokratiet. Sluttbok for Makt- og demokratiutredningen (1998-2003)», konkluderer professor Øyvind Østerud (s. 268) med at «nærmere gjennomgang av symbolbruken i 1994 viser at den organiserte Ja-siden brukte nasjonale symboler i større grad enn Nei-siden».

31. januar 2011, samme dag som Hylland Eriksen og Neumann overleverte sitt produkt, oppsummerte de sine synspunkter i kronikken «Oljeplattformen Norge» i Aftenposten. Et bærende element var å sammenlikne dagens Norge med en oljeplattform, som «mentalt sett er i ferd med å kappe sine fortoyninger til Europa.» Generaliseringene og karakteristikkene var så mange at Høyre stortingsrepresentant Torbjørn Røe Isaksen så seg nødt til å imøtegå dem i en kronikk i samme avis 6. februar. Under den megetsigende tittelen «Myten om Nisseluelandet» pekte den forhenværende Unge Høyre-lederen på at «ikke bare er språkbruken arrogant og diagnosen av Norge en klisjé», men den «eksemplifiserer en slags postmoderne tenkning hvor man helt systematisk

„ Ser i Klassekampa at Hylland Eriksen hyller nasjonen Norge. Det er virkelig spesielle tider.

forsøker å få det nasjonale og bestemte til å forsvinne i det generelle og internasjonale.» Røe Isaksens interessante og betimelige konklusjon var at «Det finnes trolig ikke mange andre land hvor deler av eliten er så opptatt av hva de der ute gjør, er så forlegne over sin egen provinsialitet, eller er så opptatt av å påpeke at de selv lever i et kulturelt bakvendtland hvor Europa er et «ikke-sted».

5. august i år ble professor Thomas Hylland Eriksen intervjuet av Klassekampen under overskriften «Hyller nasjonen». Han erkjenner at han «har hatt et nokså komplisert forhold til dette med nasjon tidligere», men at han etter 22. juli har «fått en påminnelse om hvor viktig den nasjonale identiteten og det nasjonale fellesskapet er». «Nasjonen var der da vi trengte den som mest», følte Hylland Eriksen, som noen dager senere uttalte at «Nasjonen som nå stiger frem har ristet av seg den kitschy nostalgien som fikk fritt spillerom rundt Lillehammer-OL», nå basert på «omtanke snarere enn selvtillfredshet». At Hylland Eriksen, av Klassekampen ganske riktig betegnet som mangeårig «aktiv kritiker av norsk nasjonalisme og selvgodhet», snakker positivt om «inkluderende nasjonalisme», fikk Torbjørn Røe Isaksen til å heve øyenbrynene og legge ut følgende litt syrlige Twitter-melding på internett:

«Ser i Klassekampa at Hylland Eriksen hyller nasjonen Norge. Det er virkelig spesielle tider.»

«Europas særinger»

Golfstjernen Tutta og nevnte akademikere er ikke alene.

Etter NRKs seersuksess med Hurtigruten på tv sa sosiolog Trond Blindheim, rektor ved Markedshøyskolen i Oslo, at «vi norskinger er Europas særinger», som i hans øyne «vender globaliseringen ryggen og leser, ser og hører mest på oss selv, enten vi ser TV, hører radio eller leser bøker og aviser». Rektor Blindheim liker ikke «folkefester, oppblåst selvskryt og kvasipatriotisme» og mener sannheten er at «vi er fanget og kokt i den selvkode norskheten, og vi er bedøvet fascinert av oss selv». I et intervju forsommere 2011 lot han frustrasjonen få fritt utløp: «Med respekt å melde liker jeg Paris, London og Praha bedre enn Rørvik, Nesna og Ørnes». Om noen skulle være i tvil: «Jeg har litt småforakt for bygde-Norge», sa han til Klassekampen og la til at «vi trer lua godt nedover ørene og vender Europa ryggen.» I et intervju i fjor høst uttalte Bernt Hagtvat, anerkjent professor i statsvitenskap ved Universitetet i Oslo, at han «trenger lange pauser fra Norge», som anses som «et dypt uinteressant land». Riktignok et «dypt sivilisert, men middelmådig og uinteressant land». Han pekte på at vi

«tror vi er så gode», mens Norge «på mange måter er et land uten intellektuelle ambisjoner.» Professor Hagtvets konklusjon er at det er «altfor lite interesse for denne diskrepans (uoverensstemmelse) mellom selvbylde og realitet i Norge.»

Sentrale politiske aktører har i lengre tid kombinert EU-argumentasjon med en særegen form for nasjonal selvkritikk. Høyreleder Erna Solberg uttalte til Aftenposten 6. mars 2004 at «Norge oppleves som en rik, ekkel kuriositet når vi reiser rundt i Europa. Et land som har valgt ikke å bli EU-medlem fordi vi ikke vil dele med noen andre». Noen måneder tidligere hevdet Thorbjørn Jagland at «Norsk politikk er bare småprat», mens daværende leder for avdeling for internasjonal politikk ved NUPI, Espen Barth Eide, i dag statssekretær i Utenriksdepartementet, på samme tid sa til Dagbladet at han var enig med en dansk redaktør som mente nordmenn er «rike, fete og selvtillfredse». Forfatter og urbanist Erling Fossen fra Montebello i Oslo uttalte til Klassekampen dagen før Norges nasjonaldag i 2007 at «Jeg feirer ikke 17. mai. Feiring av det nasjonale tilhører 1800-tallet, og jeg har ikke tro på at det finnes noen god nasjonalisme. 'Ja, vi elsker' får det enten til å svulme i brystet på folk, eller den fremkaller kvalme. Jeg blir kvalm av den.» Han er for øvrig overbevist om at bystater snart vil erstatte nasjonalstatene.

Tenk stort, men nøkternt

I en tale til Det Norske Studentersamfund i Oslo høsten

2007 sa utenriksminister Jonas Gahr Støre følgende om det han nekter å kalle «et lite land»: «Med våre 4,7 millioner innbyggere ligger vi riktignok bare på 120. plass. Men i areal er vi verdens 75. største land. Tar vi med havområdene rykker Norge opp på 15. plass. Men heldigvis finnes det flere kriterier å måle storhet med. Norge er verdens 6. største bidragsyter til FN totalt. Vi er verdens 5. største oljeeksportør. Vi har verdens 4. største statlige fond, kjent som Pensjonsfondet. Vi er verdens 3. største gassseksportør. Vi er nest størst på fisk. På hvilket område er vi så på topp i verden? Jo, ifølge FN er vi helt på verdens-toppen når det gjelder levekår». «Faren med det norske selvbylde er todelt», mener han: «Vi gjør oss for små, og vi blir stormannsgale og tror vi sitter med nøkkelen til fred og forsoning». Når det gjelder Norges plass i verden oppfordres man til å «tenke stort, men nøkternt». Det er nok best slik. Mye er sagt og kan sies om Norge, på godt og vondt. En vakker visjon er småstaten Norge som et tolerant, mangfoldig, inkluderende, rettferdig land som bidrar tungt i internasjonalt samarbeid. Troen på den visjonen er kanskje det den britiske sangeren Billy Bragg har betegnet som «progressiv patriotisme». Uansett vil det nok i tida framover være bedre med passe doser nasjonal selvtillit enn massiv nasjonal selvforakt.

Av Jo Stein Moen

MINNEORD:

Vigdis Vollset er gått bort

Vår kjære Vigdis Vollset har gått bort etter en tids sykdom. Vi er mange i Oslo Nei til EU og i hele Nei til EU som kommer til å savne Vigdis og hennes gode humør.

Vår kjære Vigdis Vollset har gått bort etter en tids sykdom. Vi er mange i Oslo Nei til EU og i hele Nei til EU som kommer til å savne Vigdis og hennes gode humør.

Vigdis satt i fylkestyret i Oslo Nei til EU i mange år, og vi kjenner hennes engasjement for faglig kamp og arbeidernes rettigheter. Hennes erfaringer som mangeårig tillitsvalgt på Tandberg kom oss alle til gode. Hun hadde fast plass på fylkeskontoret, og mange trodde hun var ansatt, så mye arbeid som hun gjorde for oss. Hun var ikke bare tillitsvalgt, men en sann aktivist. Vigdis satt også i julemarkedskomiteen, med velkjent iver og stå på-glede. Naturlig nok satt Vigdis også i faglig utvalg hos Nei til EU sentralt og gjorde en like stor innsats der. Hennes alltid klare meninger og store kunnskaper var verdifulle, hun hjalp oss å finne retningen.

Vigdis Vollsets politiske vei fulgte ml-bevegelsen fra SUF-ml, AKP og til Rødt. Der finner vi mange kamerater som kommer til å savne Vigdis inderlig. Særlig vil mange huske henne som distribusjonssjef for Klassekampen, den gang avisene ble levert ut av aktivister.

Igjen ser vi hvordan Vigdis hadde evnen til å drive utholdende og organisert politisk kamp, selv når perspektivet syntes uendelig langt. Hun hadde troen på at det nytter. Det så vi også i hennes engasjement for kvinners rettigheter gjennom Kvinnegruppa Ottar.

Selv om politikk var en stor del av Vigdis, var den ikke alt. Hun elsket å reise på opplevelsesturer med venner, og hun var den første til å bli med på sosiale avbrekk i Nei til EU. Med godt humør og bergensk utadvendthet skapte hun et miljø der hun var. Vigdis Vollset var en kamerat i alle betydninger av ordet.

Av Gerd Knutsen, Hilde Nylén og Kjell Arnestad

HANS MAGNUS ENZENSBERGER:

Det radikale ja til EU som illusjon

Omsider kommer boka som framlegger en intelligent, intellektuell og overbevisende EU-kritikk fra innsiden. EU-borger, tysker og norgesvenn Hans Magnus Enzensberger river vekk alle illusjoner EU-entusiaster (om det fremdeles finnes sånne?) til venstre for midtstreken måtte ha om Den europeiske union. Når da også den tidligere EU-forkjemper Jürgen Habermas har gått over til ramsalt EU-kritikk, er det vel ikke mange illusjoner igjen?

Enzensberger gir EU at de opprinnelige ideene om en europeisk samling og Kull- og stålunionen hadde krigen som bakteppe og var grunnlagt på fredsideer. Og ja, EU har ført til at vi kan «synkronisere klokken våre» i Europa, et praktisk fellesskap for standardisering av både det viktige og uviktige og stort og smått. Også her ut i idiotien, noe han gir mange lattervekkende eksempler på. Derfra er det en bitende, ironisk, morsom, sylskarp kritikk av hva EU er, og ikke minst hva elitene ser for seg at EU skal bli.

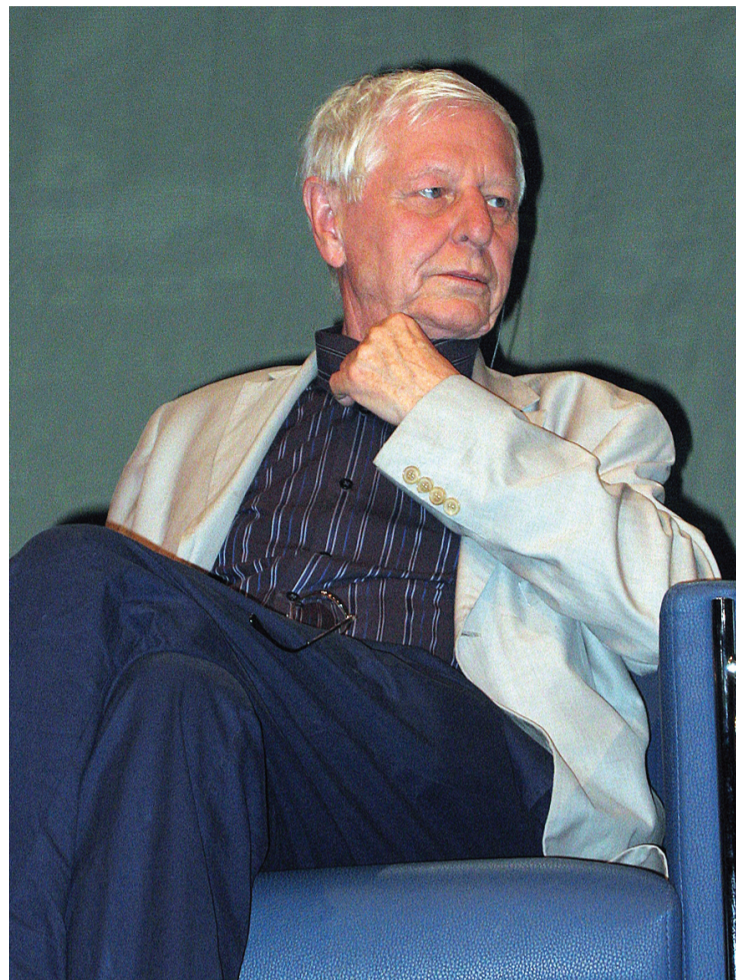
Det radikale ja

Boka er et must. Først og fremst for EU-tilhengere som smykker seg med «det radikale ja»-standpunktet, som for eksempel Europabevegelsens avtroppende generalsekretær Trygve Nordby. Folk av hans støpning bør få seg nokså mange a-ha opplevelser, dersom sinnene fremdeles er åpne for kritikk og elegant retorikk. Den er i tillegg en lise for oss på nei-sida, da den både gir oss noen nye og mange gamle, men gode nei-argumenter – ofte sagt på en vittig eller hylende morsom måte.

Det grunnleggende poenget er at EU ikke er, og kan ikke bli, et demokrati. Folket er uinteressant. Elitene har sin egen agenda – mer og mer overnasjonalitet, mer makt til Brussel, mer makt til elitene – men uten at folket forstår det eller gjør opprør mot det. Her kjenner den oppvakte leser igjen mye av det Nei til EU har framlagt de siste 20 år. EUs demokratiske underskudd altså. Det nye er at det kommer fra en tysk filosof og venstreintellektuell. Dessuten sier han det ofte både morsommere og enda mer overbevisende enn oss. Det må innrømmes.

Viktig bok

Boka er ikke forsøkt tidd i hjel av media, slik sånne bøker ofte blir. Til det har Enzensberger et for stort navn i både norsk og europeisk sammenheng. Og titlene på anmeldelsene taler for seg sjøl. Alf Skjeseeth, Klassekampen: «Imperium i solnedgang», kommentert av Kate Hansen Bundt (21.6.); Kari Gåsvatn, Nationen: «Den umyndiggjorte europeer» (9.7.); Troels Heger, den danske

Hans Magnus Enzensbergers grunnleggende poeng er at EU ikke er, og kan ikke bli, et demokrati. Boka «Det myke monsteret Brussel eller umyndiggjøringen av Europa» er bitende, ironisk, morsom og sylskarp kritikk av hva EU er.

FOTO: MARIUSZ KUBIK

avisa Information: «Selvkritikk er ikke monsterets sterke side» (23.7.); Espen Søybye, Dagbladet: «Lynskarpt skrift om EU» (26.7.); Knut Hoem, NRK P2 kulturredaksjonen: «Enzensberger tar EU-debatten» (4.8.).

Ja, Enzensberger reiser en rekke grunnleggende kritiske spørsmål om EU. De kan for eksempel sammenfattes slik: EU var aldri ment som en demokratisk konstruksjon. Den er det heller ikke. Derfor er den dømt til å gå under ut fra sine egne innebygde motsetninger.

Det føles befriende at det endelig kommer en kvalifisert venstreside-kritikk av EU innenfra EU, av respekterte intellektuelle. Dette slår tungt både internasjonalt og i Norge, og det demmer opp for de som måtte falle for fristelsen til å skvette brunt når ekstremister på høyre side kommer med sin forkvaklete EU-kritikk. Høstlesing for alle og enhver!

Av Heming Olausen
heming.olaussen@neitileu.no

Bok

«Det myke monsteret Brussel eller umyndiggjøringen av Europa»

Av Hans Magnus Enzensberger.
■ Valdisholm forlag 2011.
70 sider.
Oversatt av Sverre Dahl.
Kan kjøpes hos Nei til EU

En bitende, ironisk, morsom, sylskarp kritikk av hva EU er, og ikke minst hva elitene ser for seg at EU skal bli.

KORT & GODT

Veksande EU-motstand på Island

I juni innleide Island medlemskapsforhandling med EU. Men både bråk rundt Icesave-avtalen og den veksande EU-motstanden kan stoppe planene om medlemskap. Ei meningsmåling gjennomført av Capacent Gallup, og som vart publisert 11. august, viser at 64,5 prosent var mot EU-medlemskap og 35,5 prosent for.

– Regjeringa sin EU-søknad har vore fullstendig sløseri

med ressursar for både EU og Island, seier Vigdís Hauksdóttir i ein artikkel i EUObserver.com 17. august. Ho er medlem av Alltinget for det liberale partiet Framsóknarflokkurinn.

– Det islandske folket vil aldri gå med på å gje frå seg suverenitet og sjølvstende over seg sjølv, landet sitt og naturressursane, inkludert fiskeressursane rundt Island og landbruket, seier Vigdís Hauksdóttir.

Uhøytidelig X-ord med lett EU-vri

Bokpremier til tre heldige vinnere. Send inn!

Nr. 5-2011

■ Vi trekker tre korrekte svar, og vinnerne vil motta en bokpakke. Klipp ut kryssordet og send det til **Nei til EU, Storgata 32, 0184 Oslo**, eller skann det inn/fotografer kryssordet og send det til **standpunkt@neitileu.no**.

Navn:

Adresse:

1	H	2	A	3	B	4	E	5	R	6	M	7	A	8	J	9	A	10	P	11	A	12	N				
11	E	12	B	13	B	14	E	15	A	16	R	17	Ø	18	L	19	A	20	N	21	D	22	D	23	A		
17	M	18	C	19	N	20	A	21	N	22	N	23	A	24	R	25	E	26	I	27	T	28	E	29	N	30	T
21	I	22	B	23	S	24	E	25	N	26	B	27	V	28	S	29	O	30	S	31	S	32	I	33	T	34	O
28	N	29	O	30	B	31	E	32	L	33	E	34	M	35	U	36	N	37	E	38	I	39	N	40	M	41	F
36	G	37	L	38	U	39	T	40	E	41	L	42	E	43	D	44	I	45	G	46	G	47	D	48	Å	49	L
42	O	43	L	44	T	45	R	46	O	47	I	48	K	49	A	50	D	51	L	52	A	53	I	54	L	55	Ø
47	L	48	O	49	S	50	E	51	N	52	Z	53	E	54	N	55	B	56	E	57	R	58	G	59	E	60	R
51	A	52	L	53	I	54	H	55	O	56	R	57	S	58	E	59	N	60	S	61	K	62	N	63	U	64	T
57	U	58	N	59	D	60	E	61	R	62	S	63	T	64	U	65	T	66	T	67	R	68	E	69	K	70	K
64	S	65	T	66	A	67	N	68	G	69	E	70	R	71	T	72	A	73	H	74	I	75	R	76	L	77	E
68	S	69	Y	70	N	71	G	72	E	73	D	74	A	75	M	76	E	77	O	78	S	79	T	80	E	81	N
72	E	73	N	74	S	75	E	76	M	77	A	78	N	79	Å	80	L	81	R	82	E	83	E	84	V	85	Y
77	N	78	E	79	K	80	T	81	E	82	N	83	D	84	L	85	I	86	B	87	E	88	R	89	I	90	A

Vannrett:

- 1) Tysk filosof, kritisk til EUs demokratiske underskudd
- 8) Kvinnelandslaget ble VM-mestere i fotball 2011
- 11) Fjære
- 12) Jentennavn
- 13) Slektsgård i Heddal
- 16) Den gang
- 17) Motorsykkel
- 18) Jentennavn
- 19) Har sørget for seg sjøl
- 21) Den største norske dikteren?
- 24) Parlamentarisk leder (Initialer)
- 25) Vi
- 27) Japaner
- 28) Misbrukt fredspriskaper?
- 30) Struts
- 32) Standpunkt mot nye høyder
- 33) Musikantorganisasjon (fork.)
- 36) Gammel (fork.)
- 37) Ikke med
- 39) Tilgjengelig
- 41) Slank fisk
- 42) Leker
- 43) IMF, EUs finansministre og Den eur. Sentralbank
- 45) Am. Storby (fork.)
- 46) Hast
- 47) Fører
- 48) Tysk filosof med ramsalt EU-kritikk
- 51) En Mohammed
- 53) By i Østjylland
- 55) Tidl. norsk utenriksmin. (fornavn)
- 57) Ja-sidas vedvarende posisjon
- 59) Hellig
- 60) Økonomitrykk
- 64) Gjør EUs ledere i muren
- 66) Berømt revolusjonsplass
- 67) I ly
- 68) Anita Skorgan

- 71) Edameren
- 72) Merke
- 73) En
- 74) Sleip som en
- 75) Kommune i Vestfold
- 76) Jentennavn
- 77) Ikke innrømme
- 78) Norsk Data
- 79) Afrikansk land

Loddrett:

- 1) Nei-leder i medvind
- 2) Elementært
- 3) Brigitte Bardot
- 4) EØS (eng.)
- 5) Løp
- 6) Øy i irskesjøen
- 7) Verdens nyeste stat
- 8) Minoritetsstandpunkt
- 9) Maur (eng.)
- 10) Alliansen som har passert middagshøyden?
- 13) Smykkestein
- 14) Bresjnev
- 15) Spansk protestbevegelse
- 16) Totalavholdsselskap (fork.)
- 18) Transportselskap
- 20) Nedkjøle
- 22) Italiensk frimerke
- 23) Erik Engebretsen
- 24) Land i Mellom-Amerika
- 26) Bondevik spesial
- 29) Konge i dyreverdenen
- 31) Vi (nyn.)
- 34) Må meningsmålingsinstitutter gjøre
- 35) Vift
- 37) Samisk navn
- 38) Antall partiledere i regjeringa

- 40) Glissent (sv.)
- 44) Karl Evang
- 49) Land under angrep fra ekstremist
- 50) Bilkjennetegn (Bærum)
- 52) På norske fly
- 53) Bratta
- 54) Avisredaktør (etternavn)
- 55) EUs permanente tilstand
- 56) Storbritannia
- 58) Er Søren Søndergaard

- 59) Biltype
- 60) Enerett i et begrenset område
- 61) Telemark Avis
- 62) En Hushovd
- 63) Afrikansk land
- 65) Vise
- 67) Opprinnelig jødisk ord for prest
- 70) En Hagen
- 73) Pronomen (eng.)

Løsningen på kryssordet fra 4-2011

1	S	2	T	3	R	4	A	5	U	6	S	7	S	8	K	9	A	10	H	11	N	12	N	13	S		
13	T	14	E	15	M	16	A	17	S	18	E	19	M	20	I	21	N	22	A	23	R	24	N	25	A	26	V
17	S	18	T	19	R	20	A	21	U	22	S	23	S	24	K	25	A	26	H	27	N	28	N	29	S	30	S
21	L	22	O	23	T	24	L	25	T	26	E	27	G	28	A	29	L	30	N	31	I	32	N	33	N	34	I
24	T	25	R	26	A	27	A	28	M	29	R	30	S	31	N	32	U	33	Ø	34	S	35	T	36	I	37	T
34	E	35	T	36	A	37	N	38	Y	39	T	40	I	41	D	42	E	43	U	44	E	45	E	46	A	47	S
42	N	43	O	44	R	45	D	46	M	47	A	48	N	49	N	50	V	51	E	52	T	53	Ø	54	R	55	E
46	B	47	A	48	R	49	T	50	H	51	E	52	I	53	D	54	E	55	T	56	A	57	L	58	E	59	R
52	E	53	M	54	Y	55	E	56	G	57	S	58	I	59	T	60	A	61	T	62	E	63	G	64	65	66	67
58	R	59	E	60	L	61	L	62	U	63	L	64	A	65	T	66	U	67	N	68	D	69	R	70	71	72	A
64	G	65	R	66	Ø	67	D	68	L	69	D	70	A	71	N	72	I	73	S	74	R	75	O	76	A	77	R
68	L	69	I	70	S	71	E	72	A	73	N	74	N	75	A	76	N	77	S	78	K	79	A	80	81	82	R
74	S	75	O	76	L	77	N	78	S	79	B	80	D	81	O	82	T	83	P	84	A	85	86	87	88	89	90
80	M	81	O	82	O	83	R	84	E	85	S	86	O	87	L	88	B	89	A	90	K	91	92	93	94	95	96

- Vinnerne var:**
- Leif Granmo, 3227 Sandefjord
 - Lars Moa, 7500 Stjørdal
 - Oddleiv Hjellum, 6800 Førde

HISTORIEBOKPROSJEKTET: På gater og torg ... - SEND BILDER!

Nei-demonstrasjon i 1994. Bildekomiteen til historiebokprosjektet vil gjerne ha bilder fra gater og torg ... FOTO: STANDPUNKT-ARKIV

På gater og torg ...

Historieboka til Nei til EU må inneholde bilder av det omfattende arbeidet som foregikk på gater og torg i kampen mot norsk medlemskap i Den europeiske union. I likhet med folkeavstemningen i 1972, var det der hovedkampen sto. Det var gjennom samtaler på de mange arenaene som naboen, kollegaen og søsteren din ble overbevist både om å stemme nei – og å stemme. Det hadde vært fantastisk flott å ha bilder av samtaler over kjøkkenbordene – men det ble det naturlig nok ikke tatt bilder av.

Derimot må det finnes mange bilder rundt om i landet av stands og utdelingsaksjoner. Tok du bilde av venner og bekjente på stand? Husker du hvor du har det bildet? Orker du å lete litt? Vi vil gjerne ha det i bildebasen til Nei til EU.

Mennesker med rot i alle typer folkelige bevegelser har funnet det naturlig å engasjere seg i Nei til EU og tok med seg forskjellige måter å arbeide på, initiativ, humor og kultur. Mange hadde aldri vært aktive verken i organisasjoner eller politiske partier. Det var det folkelige engasjementet som var fellesnevneren. Selv husker jeg godt mange aksjoner sammen med en dame fra lokallaget. Hun var redaktør av et misjonsblad, jeg er ateist. Men lørdag etter lørdag sto vi ved kjøpesenteret og delte ut løpesedler og aviser og snakket med folk. Vi var enige om at uansett hvilket spørsmål vi stilte – og de kunne være rimelige forskjellige for oss to – så var EU ikke svaret.

Teksten og bildene i historieboka vil også være fortellinger til yngre generasjoner om hvordan det er å drive politikk – og også vinne en politisk kamp – opp mot hele maktapparatet. Det at du rydder litt i fotohaugen på loftet eller i boden og finner det gode bildet vi så gjerne vil ha, bidrar til denne fortellingen.

■ **Scannede bilder** sendes bilder@neitileu.no. Husk navn og telefonnummer til deg selv, og litt forklaring rundt bildet. Hvor, hvem er med og så videre.

■ Papirbilder sendes:

Nei til EU
ved Eivind Formoe
Storgata 32
0184 Oslo

Av Kristine Mollø-Christensen

Bildekomiteen til historiebokprosjektet

KALENDER

For mer informasjon om arrangementene, se neitileu.no/hva_skjer

August

Fra 23. august: Vest-Agder Nei til EU inviterer til studiering om EØS i Kristiansand.

September

30. august-4. september: Telemark Nei til EU skal ha stand på Handelsstevnet i Skien.

2.-4. september: Aust-Agder Nei til EU deltar med stand på Brokelandsheiadagene i Gjerstad.

2.-4. september: Vest-Agder Nei til EU skal ha en stand på Lyngdal Dyrskue.

3. september: Tromsø Nei til EU er på plass med stand på Stortorget i Tromsø.

9.-11. september: Nei til EU i Rogaland, Vest-Agder, Aust-Agder og Telemark deltar også i år på Dyrsku'n i Seljord.

Fra september: Hedmark Nei til EU skal ha studieringer om EØS i alle deler av fylket i løpet av høsten 2011.

17. september: Organisasjonskurs for medlemmer og tillitsvalgte i Østfold, Oslo, Akershus, Buskerud og Vestfold arrangeres i Moss.

Fra 19. september: Hordaland Nei til EU arrangerer studiesirkel om EØS i Øvregaten 25 i Bergen annenhver mandag fram til 12. desember.

22. september: Stoffrist for Standpunkt 6-2011.

24. september: Hordaland Nei til EU inviterer til folkemøte i Nord-Hordaland.

24.-25. september: Kvinner på tvers. Nei til EU er med som initiativtaker.

Oktober

15. oktober: Østfold Nei til EU inviterer til åpent seminar om postdirektivet på i Ørje.

15. oktober: Årsmøte i Sogn og Fjordane Nei til EU.

15.-16. oktober: Nei til EUs kvinnekongress. Hovedtema for konferansen er finanskrisa og korleis denne særleg påverkar kvinner sin situasjon.

22.-23. oktober: Rådsmøte i Nei til EU

25. oktober: Vest-Agder Nei til EU inviterer til åpent møte om alternativer til EØS i Søgne.

September

9.-11. september: Stand på Dyrskun i Seljord.

22. september: Stoffrist for Standpunkt 6-2011.

November

11.-13. november: Nei til EUs landsmøte på Rica Seilet hotell i Molde.

Desember

1. desember: Stoffrist for Standpunkt 1-2012.

Neste Standpunkt

Frist for innsendte bidrag til nummer 6-2011 22. september.

Endepunkt

«Den siden som forsøker seg med triks og slagord vil tape»

THORBJØRN JAGLAND, Dagbladet 12. mars 1994.

PÅ SISTE

NEI TIL EUS KVINNEKONFERANSE:

- Ei garantert bra helg

Hildegunn Gjengedal
FOTO: SINDRE HUMBERSET

Kvinnekongressen går av stabelen 15. og 16. oktober på Håndverkeren i Oslo, og i år vil fokus ligge på EØS-avtalen og på finanskrisa i eit kvinneperspektiv.

Høgdepunktet for det kvinnepolitiske arbeidet i Nei til EU er kvinnekongressen. Organisasjonen har i heile år jobba med kampanjen Alternativer til EØS-avtalen, men hittil ikkje sett mykje på kjønnspektivet. Med tanke på at EØS-avtalen fleire gonger har stikke kjeppar i hjula på norske likestillingstiltak, er dette eit interessant perspektiv i debatten om kva alternativ til EØS Noreg er best tent med.

Krisa råkar kvinner

Finanskrisa i EU har vist seg å råke kvinner hardast. Anne Casey frå irske LO kjem for å snakke meir om korleis krisa har slått ut der, og Ditte Staun frå Folkebevegelsen mod EU i Danmark vil ta opp spørsmål knytt til europakta. Det vil bli

Politikk og kultur. I tillegg til aktuelle og spanande innleiingar skal deltakarane også verte underholdne av bandet Halvsøstra.
FOTO: HALVSØSTRA

rikeleg med høve til å stille spørsmål og koma med innspel til diskusjon.

– Eg oppmodar sterkt til å delta på konferansen. Inspirerende innleiingar, interessante diskusjonar og engasjerte medlemmar frå heile landet vil garantert gi ei bra helg. Her kan du knyte nye kontaktar eller oppfriske gamle gjennom faglege og sosiale aktiviteter. Vi har svært få arenaer i Nei

til EU der det er kvinner som har regien på denne måten, understreker kvinnepolitisk ansvarleg, Hildegunn Gjengedal.

Av andre godbitar kan nemnast at Halvsøstra kjem for å underhalde søndag føremiddag. I tillegg skal det vera ein «sofadedebatt» der kvinneorganisering før og no blir laust debattert. Aktivistar både frå 1994 og i dag vil delta. Laurdag kveld vil det

bli felles middag og rikeleg med tid til å sosialisere og bygge gode nettverk. Elles er kvinnepolitisk sekretær Eva Marie Mathisen nyleg tilbake frå permisjon og skal saman med Gjengedal ta ansvar for gjennomføringa av konferansen.

Av Marianne Granheim Trøyflat
marianne.troyflat@neitileu.no

LANDSMØTE 2011:

Kom til Molde!

I år arrangeres landsmøtet i Nei til EU i byen som for mange er mest kjent for jazzfestival, ananasbrus og Røkkes fotballstadion. Møre og Romsdal Nei til EU håper på fullt hus og gode debatter.

For en tid tilbake ble det bestemt at landsmøtet hvert tredje år skal holdes utenfor oslogryta, og etter en intern konkurranse mellom Nei til EUs fylkeslag var det Møre og Romsdal som stakk

av med seieren. Helgen 11.–13. november kan fylkesleder Ole Kvalheim ønske velkommen til det viktigste politiske verkstedet for norsk neiside.

I løpet av helgen vil nærmere 200 delegater diskutere veien videre for norsk neiside, og temaer som eurokrisen, Island og EØS vil stå høyt på agendaen. Det vil bli innledninger og hilsener fra et bredt spekter av folk, og tid til skoloring i temaer man er opptatt av. To av de bekreftede innleiderne på

årets landsmøte er leder i KrF, Knut Arild Hareide, og lederen i Fellesforbundet, Arve Bakke.

Hvis du har lyst til å være delegat på årets viktigste politiske verksted i Nei til EU, bør du snarest ta kontakt med ditt fylkeslag for å høre når de velger hvem som skal representere fylkeslaget. Kanskje er du en av de heldige? Vi sees i Molde!

Av Vigdis Hobøl
vigdis.hobol@neitileu.no

Kommer. Knut Arild Hareide og Arve Bakke.